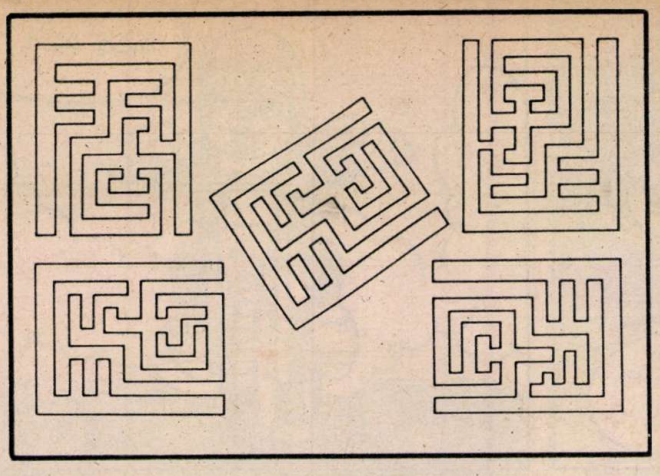

JÓ MEGFIGYELŐ VAGY?

Az öt rajz közül melyik kettő azonos?

BÉLYEGGYŰJTÉS

A magyar posta kocsi-történeti sorozatot adott ki. A bélyegeket elhelyezhetjük a „közlekedési eszközök" motívum-gyűjteményében is. Felhívjuk a figyelmet, hogy a sorozat 4,— Ft értéke az 1947. évi bélyegnapi bélyegen is látható.

A kocsi-történeti sorozat egyes értékei: 40 fillér — négyfogatú kocsi, XX. század. 60 fillér — omnibusz, XIX. század. 1,— Ft — bérkocsi XIX. század. 2,— Ft — postakocsi, XIX. század. 3,— Ft — ekhós szekér, XVIII. század. 4,— Ft — magyar szekér, XVI. század. 5,— Ft — utazókocsi, XV. század.

3. számú bélyegrejtvény (a megfejtésre írjátok rá!): A Világifjúsági Találkozó emlékére melyik évben, hány darab bélyeget adott ki először a magyar posta?

D. Légrádi Dezső

NÉPEK – NÉPVISELETEK

Rajzunkon hat népviseletbe öltözött embert látsz. A következő országok lakói: 1. Ausztria, 2. Peru, 3. Csehszlovákia, 4. Libanon, 5. Dahomey, 6. Vietnam.

Kérdésünk: melyik ember melyik országhoz tartozik? (Párosítsd össze a számokat a kisbetűkkel!)

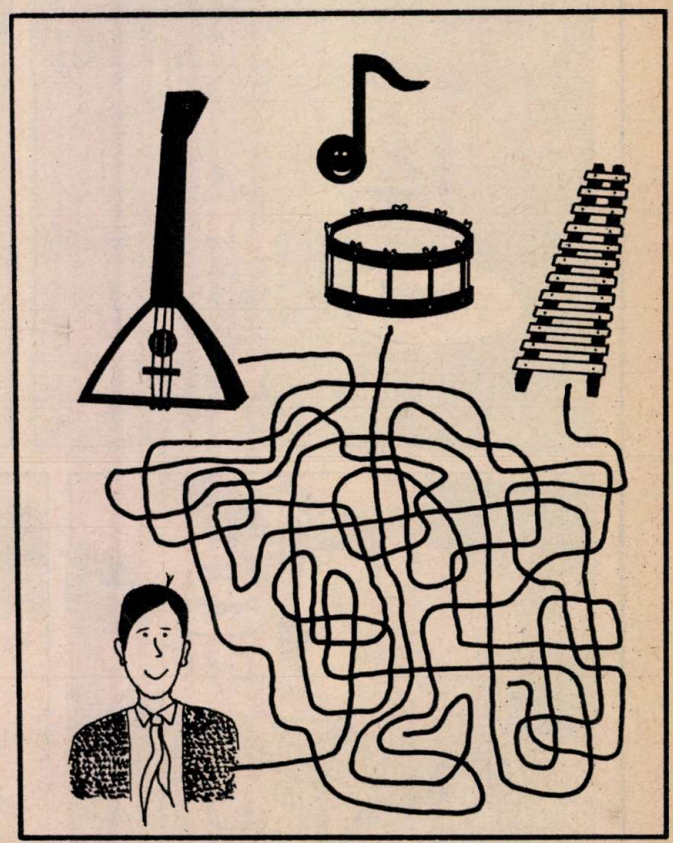

KLUBDÉLUTÁN

Találd ki, hogy Pista melyik hangszeren játszik majd a klubdélutánon?

Többé már senki sem tudja megfékezni...
Nincs számára akadály!
Ó, ha én birkózhattam volna ifjúkoromban!

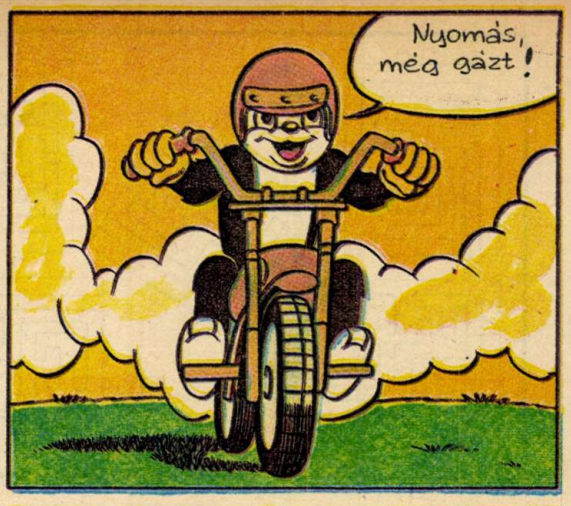
Nyomás, még gázt!

Atyavilág! A fék.... nem működik!

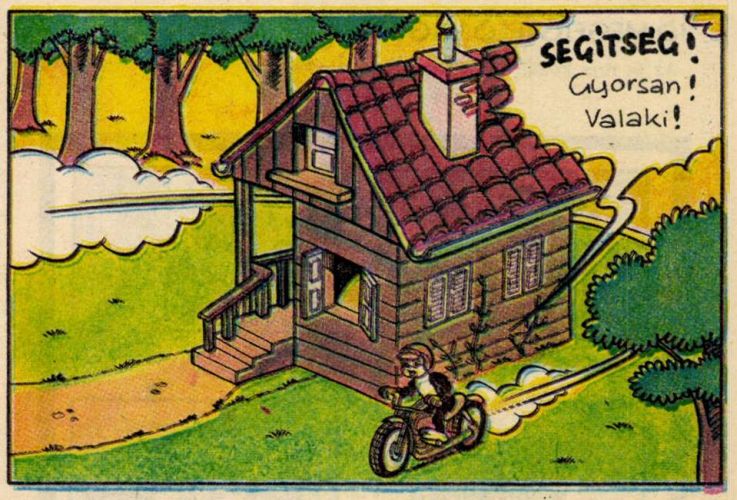
SEGÍTSÉG! Gyorsan! Valaki!

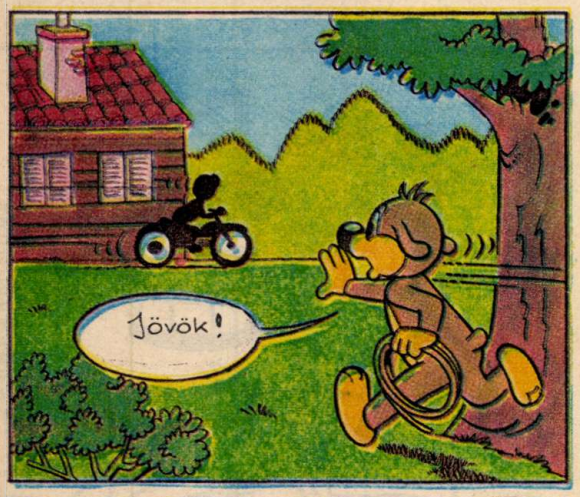
Jövök!

Buffalo Bill ereje költözött a karomba!

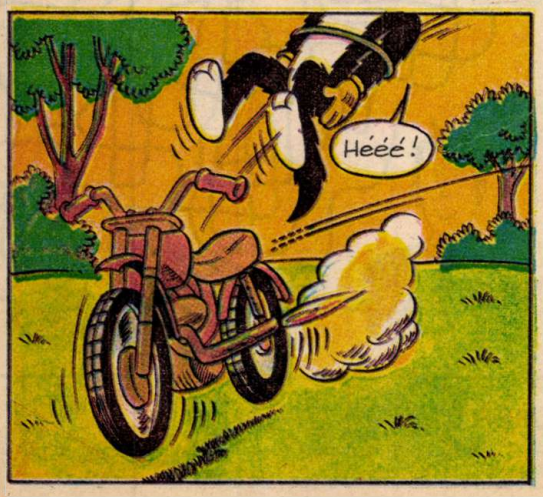
Hééé!

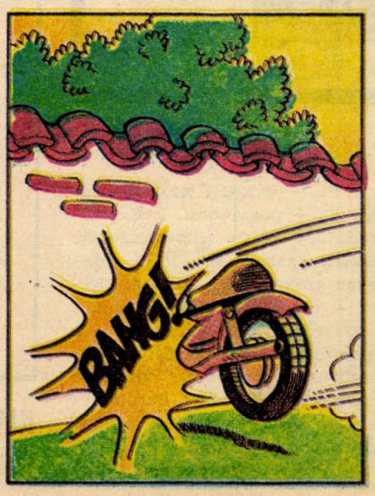
BANG!

Ne nyafogj, inkább gyere velem. Ez a Sampinyon aggaszt.
A motorom! Jaj, szegény motorom! ...

(FOLYTATJUK)

MEGFEJTÉSEK

1. szám: FOTÓMOZAIK: Gitár. — DR. SZIMAT: Észrevette, hogy a sovány férfin lötyög a bekapcsolt biztonsági öv. Tehát a sapkás, kövér ember termetére állították be. A kocsi ugyanis az övé. A két férfi megegyezett, hogy a baleset felelősségének elhárítására járművet és szerepet cserélnek. — ÓRIÁS KERESZTREJTVÉNY: „De a szívós nevelőmunka végül is boldogult velem, cipőmet néhány hónap múlva befűztem rendesen. — JÓ MEGFIGYELŐ VAGY?: Valamennyi dominókocka pontszáma páratlan, kivéve a 4—2-est. — EZ ÁM A FÖLDRAJZ!: 1—B Törökország, 2—C Peru, 3—D Hollandia, 4—F Spanyolország, 5—A Mexikó, 6—E Kongói Népköztársaság.

2. szám: HÁROM KÍVÁNSÁG: Kiváló túrázó. Több játékot! Üttörőtetteink. — BETŰHALÁSZÓ: Ötletzsák. — JUTALMAZÁS: A közösség szolgálatáért. — NEKED IS SZÓL: A próbázást vegyük komolyan! — KERESD AZ ELSŐ BETŰT!: Ügyesség-bátorság. — KI LEGYEN A . . . : Timuri munka felelőse. — MI AZ?: Iránytű. — IDEODA: Játszótér. — BETŰTURMIX: Szeged, Debrecen. — KÖRBE-KÖRBE: Tégy egy téglát a váltótáborok fejlesztéséhez. — LEVELEK: Kívánságfa. — KÉPREJTVÉNY: Beszámoló. — RIKIRAKI: Közeledik a KISZ-esek szülinapja!

3. szám: KERESŐ-JÁTÉK: A hóember orrát a . . . oldalon találod meg. — MILYEN JÁRMŰ EZ?: Önjáró szovjet holdkomp. — DR. SZIMAT: Az ajtó betörése amatőr munka, míg a páncélszekrény elszállítása gyakorlott munkára vall. A vastagszálú szőnyegen ugyanis a nehéz páncélszekrény elszállítása nyomot hagyott volna. Szimat szerint a szobában soha nem volt páncélszekrény. Kovács tehát az önbetörést a biztosítási összeg felvétele reményében követte el. — HÓRÓL — JÉGRŐL: „Alszik a hóban a hegy, a völgy, hallgat az erdő, hallgat a föld." (Szabó Lőrinc). — KÉPREJTVÉNYEK: Felébreszt, Tv-műsorok, görkorcsolyán, táskarádió.

4. szám: KÉPREJTVÉNYEK: Felelés, kávéfőzés. — NE HAMARKODD EL!: 1—6, 2—5, 3—9, 4—12, 7—11, 8—10, 13—15, 14—16. — TALÁLÓS KÉRDÉSEK: Kenyér, sárgarépa, fa. — ÁRNYCIRKUSZ: Egyensúlyozó, zsonglőr, idomár, artista, bohóc, kardnyelő, bűvész. — FELTALÁLÓK: Franklin, Mengyelejev, Fleming, Galvani, Behring.

*

A rejtvényeket Horváth Anna (keresztrejtvény), Füleki János, Ipacs László és Zala József készítették.

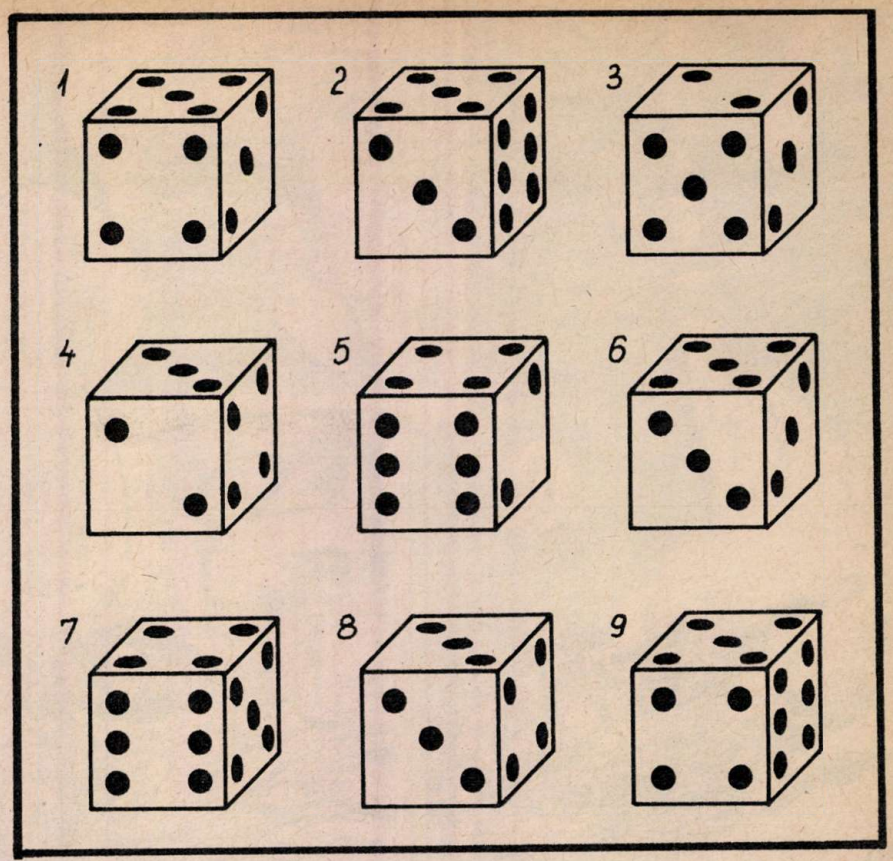

KOCKÁZÁS

Melyik két kockát kell megcserélni, hogy a függőleges és ferde oldalak összege vízszintesen és függőlegesen is egyenlő legyen?

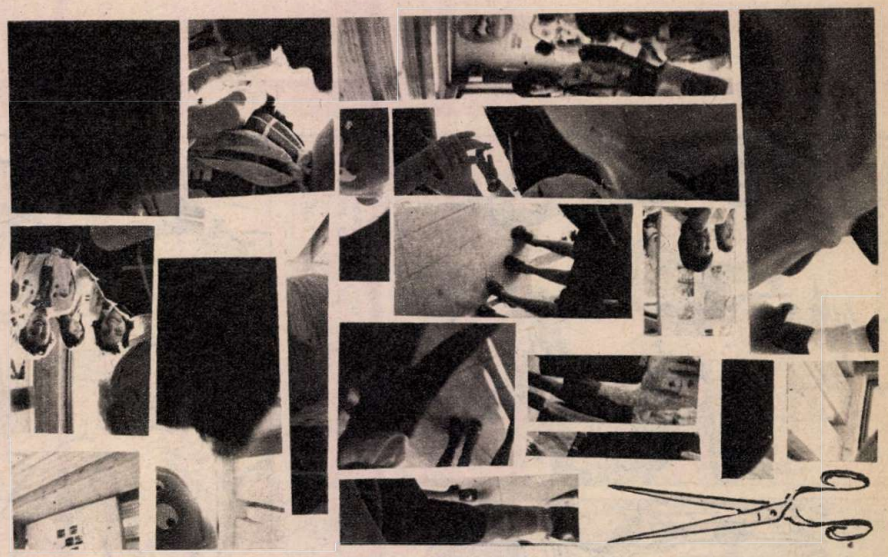

RAKD ÖSSZE!

Ha ezt a szétdarabolt fotót összerakod, akkor egy kedvenc figura képét láthatod. Vajon ki ő?

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
VASVÁRI FERENC
Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató
Szerkesztőség: 1137 Budapest
Jászai Mari tér 5.
Telefon: 121-541,
121-549,
121-989.

Postafiók:
1396 Bp. 62. Pf. 508.
Kiadóhivatal:
1065 Budapest, Révay u. 16.
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.) közvetlenül, vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: Egész évre 72 Ft, I. félévre 40 Ft, II. félévre 32 Ft.

77.0051 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA
vezérigazgató
HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 696

OKADA AZ INDIÁN FIÚ

Johnny O'Wilburnek megmondta

VALÓBAN TE VAGY A LEGOKOSABB ÉS A LEGBÁTRABB FIÚ, OKADA!

JÓSÁGOS IOWA IS OLYAN BÜSZKE LESZ RÁD, AMILYEN ÉN VAGYOK!

Johnny erős kötést szorított sebére...

...de már nagyon sok vért veszített

NINCS MÁR ELÉG ERŐM, HOGY ELVÁGTASSAK A WITCHA-I ÁLLOMÁSRA ... NEM TUDOM MEGTARTANI A HALDOKLÓNAK TETT ÍGÉRETEMET!

MAJD MEGTARTOM ÉN, HELYETTED, APÁM! ELVISZEM A TÁSKÁT, TE PEDIG SIESS GERONIMOHOZ, A GYÓGYÍTÓ EMBERHEZ!

Johnny O'Wilburnek annyi ideje sem volt, hogy végiggondolja, mekkora kockázatot vállalt a fia....

JÓ SZERENCSÉT, KICSIM!

9

6

Miközben Geronimo közeli táborára felé lovagolt, gondolatban felidézte azt a boldog napot

....amikor ő, az ifi telepes feleségül vette Iowa a jóságos Iowa lányával, a szép Apacs lánnyal.

....és megajándékozta őt azzal a kisfiúval, Okadával, akit mindketten annyira szerettek.

Duthen Frique

1608

Mindez azonban tizenkét évvel ezelőtt történt. ...Most pedig ott vágtatott Okada a Witchába vezető nehéz, hosszú úton.

Az állomáson már nagy volt az aggodalom.

PAT KAINEN MÁR EGY EGÉSZ NAPOT KÉSIK! VALAMI TÖRTÉNT VELE ... VALAMI VÉGZETES!

Ezeken az állomásokon a futárok leadták az ide címzett leveleket és lovat cseréltek.

FOLYTATJUK!

16

77 | 6

XXXII. ÉVF. • 1977. FEBRUÁR 10. • ÁRA 2,– F

PAJTÁS

AZ IDEI DIVAT

SZÍNEK: FECSKEKÉK ÉS RÜGYZÖLD

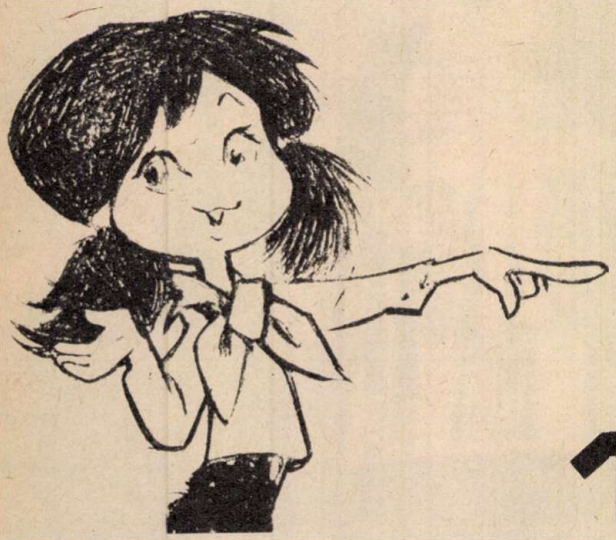

1

Állok a kirakat előtt, mellettem egy házaspár nézelődik, hat-hét éves kislányt kézen fogva.

— Anyu, nekem olyan farmer kellene, tudod, aminek a szárát fel lehet hajtani, ha csizmát veszek. Ez most a legnagyobb divat.

— Na ne mond! Az első osztályban?

*

A legilletékesebbhez fordultam. Szényei Katalin, a Magyar Divat Intézet munkatársa már húsz esztendeje formálja, irányítja a gyerekek öltözködését.

— Beszélhetünk egyáltalán gyermekdivatról?

— Természetesen. Mindig a felnőtt divatot követi, annak szélsőségei nélkül.

— Mi a divattervező legfőbb gondja a tervezéskor?

— Az, hogy az új modell célszerű legyen a gyereknek, a szülőnek egyaránt. Igyekszünk olyan megoldásokat keresni, hogy a gyerekek rétegesen öltözhessenek. Ez a leglényegesebb.

— Befolyásolják az ízlést, vagy inkább csak kielégítik a kívánságokat?

— Az igazság a kettő között van. Piackutatóink alapos felméréseket végeznek, kialakul egy hozzávetőleges kép arról, hogy milyen legyen egy gyerek minimális, illetve maximális ruhatára. A formák, a színek, az anyagok kiválasztása már a mi dolgunk.

— Milyen színek uralkodnak majd az idei gyermekdivatban?

— Elsősorban a hideg színek: a fecskekék, a rügyzöld, de valószínűleg népszerű lesz a pipacs-, a narancsszín is. A pasztellszínek közül feltehetően a parafa, a gyöngyfehér és a keki uralkodik majd.

— A kelmék közül?

— Nagy örömünkre az ipar visszatért a természetes anyagokból készült szövetek gyártásához is. A gyapjú, a félgyapjú ismét hódít majd.

*

Miközben beszélgetünk, Szabó Kriszti és Horváth Ákos bemutatja a már elkészült tavaszi újdonságokat.

A rögtönzött bemutató végén Krisztivel kis interjút akartam készíteni:

— Szívesen vagy maneken?

— Nagyon.

— És mióta?

Elkomolyodik. Kezét légiesen a halántékához emeli, merengve válaszol:

— Nem is tudom pontosan mikor kezdtem el. De most már sietnem kell. Az Ónodi utcai iskolába járok, elsőbe. Délutános vagyok, nem késhetek el.

Ezzel tovalibben.

Bőcs Ferenc
Fotó: Szalay Béla

„Hej tükör, mondd meg bátran, ki a legszebb a világban" énekli Koncz Zsuzsa. Nos a lányok felszólítás nélkül is szívesen időznek a tükör előtt, szeretnek szépen, divatosan öltözködni. Elsősorban nekik áruljuk el, hogy az idei tavasz divatszíne a fecskekék és a rügyzöld lesz. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a szőke kislányok ne vegyék fel a nekik oly jól álló kék garbókat, a barna hajúak a piros kabátokat, pulóvereket, és a fekete hajúak se mondjanak le a sárga sapkáról, sálról, a kék szeműek is viseljék változatlanul kedvenc pasztellszínű ruháikat.

1. Íme néhány modell a Magyar Divat Intézet tavaszi ajánlataiból: a kislányon újszerű a homokszínű, kétrészes ruha. Különösen a mellény megoldására hívjuk fel a figyelmet, szinte derékig nyitott, lényegében mérettől függetlenül viselhető, alá vas-

2

3

4

tag pulóvert is felvehetnek a gyerekek.

2. Úgy tűnik, a farmer örök divat marad. Legfeljebb a modellek változnak. Ez a mellényes megoldás egy a sok közül.

3. Ismét népszerű a lóden, ősszel-tavasszal egyaránt hasznos, szép viselet. A tervezők ajánlata, hogy alatta ugyancsak lódenből készült kötényruhát hordjanak a lányok. A pelerin béleletlen, piros tűzés élénkíti.

4. Az úgynevezett huzatpulóver jól kihasználható, megfelelően alá lehet öltözni. A kapucni és a pompon teszi igazán divatossá. A tervezők ezt a modellt különösen rakott szoknyához ajánlják.

Talán soha nem gondoltak rá, talán soha nem fogalmazták meg ilyen pontosan, hogy ők négyen Együtt — egymásért élnek. Dolgoznak, tanulnak, játszanak, ahogy egy nagy családban szokás, s lehet, észre sem veszik: összetartozásukkal példát mutatnak az úttörőknek is.

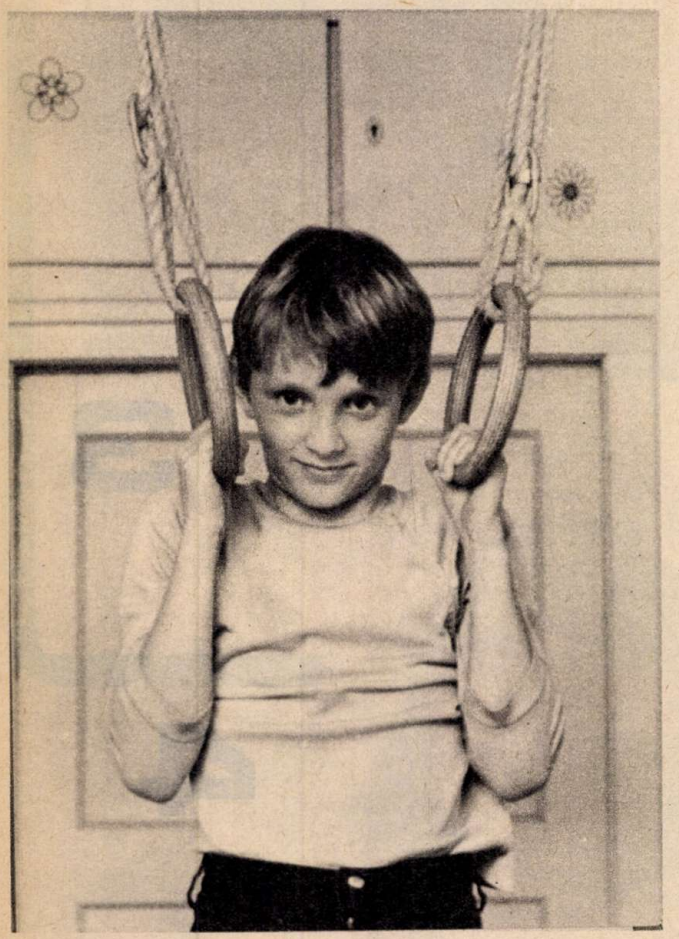

Egy gyakorlat a sok közül: Peti a gyűrűhintán

CSÓKÁS

Csókás Petivel nehéz beszélgetni. A mondatot még a széken kezdi, s egy hatalmas ugrás után a levegőben fejezi be. Aztán a gyűrűhintán folytatja tovább, mutogat, mesél, s aki latni akarja a nem mindennapi mutatványt, no meg a gumilabdaként pattogó legényt, annak bizony tekergetnie kell a nyakát!

— Engem minden érdekel! Atlétika, foci, nyelvtanulás, könyvek, no és a modellezés!

Míg az akváriumban a két ékszerteknős egykedvűen tekergeti a fejét, Peti két repülőgépet mutat.

— Ezeket már én csináltam — mondja büszkén. — Még a felnőttek is megirigyelték. Pedig nem volt könnyű munka.

— Mi a legnehezebb?

— Hát... a szárnyakat felragasztani. A testet még egyszerű elkészíteni, de a szárny! — emeli fel mutatóujját — az már művészet. Elég egy ügyetlen mozdulat, vagy egy rossz ragasztó, aztán csak lesheti az ember, mikor emelkedik a magasba.

A könyvespolcon apró versenyautók sorakoznak. Híres versenyzők képei, szakkönyvek, sportlapok.

— Tudod — súgja Peti halkan — autóversenyző szeretnék lenni. Apuék nem nagyon örülnek az ötletnek, azt mondják: inkább folytassam az atlétikát, meg a focit... de azért minden autómárkát megkapok — kicsiben.

BAJNOK – PIHENŐBEN

Míg Peti tovább ugrál, pattog mint a higany, Feri nyugodtan üldögél. Ráérősen mesél, komolyan, megfontoltan, ahogy egy hetedikeshez illik.

Mintha csak kitalálná, mire gondolok:

— Sokan irigyelnek, amiért ilyen nyugodt vagyok. Lehet, hogy mások így látják, de én tudom, hogy ez nem igaz! Az úttörő-olimpia előtt állandóan ideges voltam. Emlékszem, a döntő mérkőzésen állandóan aput néztem. Ha mosolygott, tudtam, minden rendben van.

— Apuék minden versenyre elkísérnek minket — vág közbe Peti. — A pálya széléről figyelnek s olyan jó, hogy tudjuk: velünk izgulnak. Az úttörő-

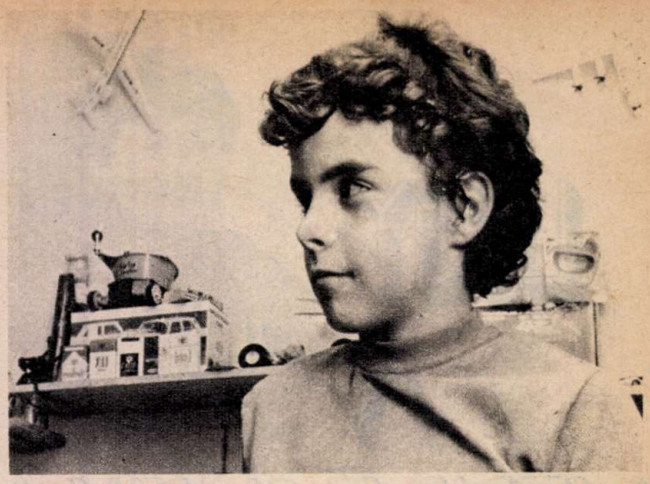

Csókás Feri, a balassagyarmati focicsapat legjobbja, civilben

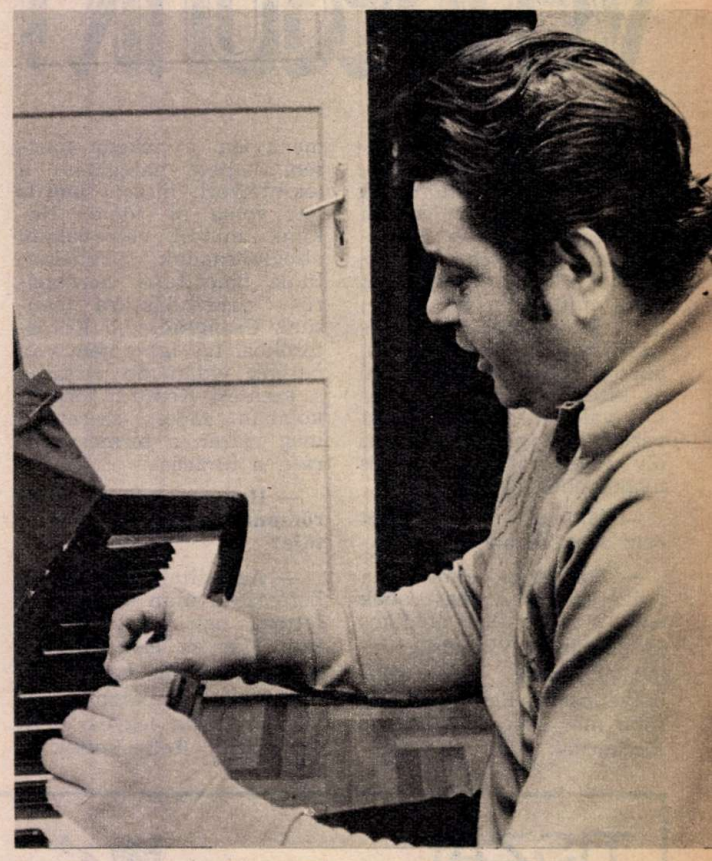

Esténként, ha összeül a család, megszólal a zongora...

CSALÁD

olimpiára, Csillebércre anyu elhozta a tortát is. Amikor kihirdették: győzött Balassagyarmat! — apu egy kocsi hűtőjén rajzolta fel a nagy I-est a tortára.

— Nem azért segít nekünk — tiltakozik komolyan Feri —, hogy sztárt csináljon belőlünk. Mindig azt mondogatja, ha egészségesek leszünk, ha örülünk valaminek, ha azt csináljuk, amit szeretünk — már megérte.

EGY CSAPATBAN

Feri testnevelő tanár szeretne lenni — mondja Csókás Ferencné. — Ha ehhez van kedve, hát legyen! Mi csak örülünk, ha sportol, ha jókedvű. Csak az a rettenetes, amikor fogyaszt.

— Régebben három liter tejet is hoztunk reggelenként — folytatja Feri édesapja. — Most alig kettőt. Ferinek túlsúlya van!

Ebben a lakásban mindenkinek megvan a feladata. Mosogatásban, törölgetésben mindkettő nagyszerű. Takarításban Peti a győztes.

Nemrégen az egész család Nagyhideghegyen járt. A két srác már fent volt a csúcson, amikor édesapjuk előtt még hosszú út állt.

— Csak a becsület vitt fel — meséli mosolyogva. — Levegőt már alig kaptam, a bőrkabát alatt csurgott rólam a víz. Félúton arra gondoltam: mindenképpen fel kell jutnom! Még egy lépés, még egy, és hamarosan én is velük vagyok... Hiszen mi egy csapatban játszunk... s a szabály: senki nem maradhat le!

Nem lenne egész a történet, ha elhallgatnánk: véletlenül találkoztunk. S amikor megismerkedtünk, még nem is sejtettük: milyen erő, élmények fogják össze őket. Azt sem, hogy Feri és Peti szülei mennyi türelemmel, szeretettel igazgatják a két tehetséges fiú útját, mennyi mindent tesznek azért, hogy mindennap egy lépéssel közelebb kerüljenek az igazi győzelemhez. S, hogy megértsék: egymásért dolgozni — a legszebb!

Dobozy Zsuzsa
Fotó: Karasz Lajos

LÉGY A VENDÉGÜNK!

Egy hét múlva — február 17-i számunkban — Csongrád megye úttörőinek az életéről, mindennapi munkájukról írunk. Előzetesként — vagy ha úgy tetszik: beharangozásként hadd mutassam be a megye úttörőelnökét: Pádár Lászlónét, Piroska nénit, aki csaknem 4000 úttörő és kisdobos, 1200 ifjúvezető, valamint 1500 felnőtt vezető irányítója. Nem is oly régen még ő is vörös nyakkendős úttörő volt.

— Milyen élményeket őriz azokból az évekből?

— Sok szép élményben volt részem. A legszebbek egyike az, amikor ötödikes koromban a Vidámság őrs megválasztott őrsvezetőhelyettesévé. Egy évvel később már őrsvezető lettem. Egykorúak voltunk valamennyien, s nekem mégsem kellett harcolnom a tekintélyért, hiszen nem is lett volna rá időm. Nekünk mindig volt valami elfoglaltságunk. Énekeltünk, táncoltunk, kerékpáros kirándulásokra mentünk Csongrádra, a Körös-torokba. Így igaz: nem volt nálunk vidámabb társaság a szentesi Kossuth téri iskolában. Akkor szerettem meg igazán a természetjárást, a túrázást.

— Hogyan lett az úttörőmunka irányítója, vezetője?

— Az általános iskola befejezése után gimnazista lettem, ugyancsak Szentesen. Már az első tanítási nap délutánján visszamentem a régi csapatomhoz és kértem: hadd legyek én itt ifjúvezető! Teljesítették a kívánságomat. Nagyon boldog voltam, annál is inkább, mert ismételten egy ötödikes őrsöt bíztak rám. Akkor tanultam meg igazán, hogy a jól összekovácsolt kis közösségekben igen nagy erő rejlik. Ezt tartottam szem előtt tanító koromban a bereki iskolában is, ahol már egy csapat irányítója voltam. És 1971-től is — amióta megyei úttörőelnök vagyok — ez egyik legfőbb elvem.

— Van-e a megye úttörőinek hagyományos — kimondottan csongrádi — akciója?

— Megyénk virágzó mezőgazdaságú, alföldi terület. Legnagyobb őszi feladatunk a betakarítás segítése. Nálunk már régi hagyomány, hogy mindegyik csapat egy életre szóló kapcsolatot teremt valamelyik termelőszövetkezettel. Ősszel egy hétig náluk dolgoznak. A másik ilyen hagyomány: a hasznosanyag rendszeres gyűjtése. Nem véletlen az, hogy minden évben az országos hasznosanyag-gyűjtő versenyben a győztesek között akad egy csongrádi csapat is. És még egy, ami az utóbbi időben hagyománnyá vált: minden gyerek úttörő korában legalább egyszer ellátogat Ópusztaszerre, az első országgyűlés és az első földosztás színhelyére.

— Milyen jelentősebb országos úttörőrendezvény volt a megyében?

— Találkoztak már nálunk az ország legjobb éneklő rajai (Szentesen), a legkiválóbb úttörőtechnikusok (Szegeden). Rendeztünk országos úttörőolimpiát is, és amire nagyon büszkék vagyunk: mi adtunk otthont 1974-ben az V. Országos Úttörőparlamentnek.

— Mit valósítottak meg az akkori parlament „Útjelei"-ből?

— Rendszeressé tettük és megerősítettük az úttörőtanácsok munkáját. Az egyéni vállalások teljesítését mindenkor értékeljük. Nálunk ma már valósággá vált az „Egy őrs — egy szocialista brigád" és az „Egy őrs — egy KISZ-alapszervezet" mozgalom. És aminek nagyon örülünk: Balatonszárszón úttörő napközis tábort létesítettünk, ahol évente 1300 gyerek táborozhat. Így három évenként mindenki eljuthat egyszer a Balaton partjára.

— Hogyan kezdtek hozzá az egerszegi „Iránytű" valóra váltásához?

— Mindenekelőtt nagyon sokat játszunk. Az én kislányom még csak kisdobos, de máris boldogan újságolta, hogy megismert egy igazán „hazai" játékot. „Tiszai halászat" a neve. Ezt nálunk sok helyen ismerik. A többi tervről most nem beszélek, hiszen a Pajtás következő számában úgyis benne lesz minden. Kedves Olvasó! Ha kezedbe veszed és elolvasod a csongrádi számot, érezd úgy, hogy a vendégünk voltál. Ha találsz benne olyan ötletet, ami új számodra, örülnénk, ha megvalósítanád kis közösségedben.

Füleki János

TISZAI HALÁSZAT

Játszhatja egy őrs, akár egy raj is. Elég nagy terület kell hozzá. Mi rendszerint a szabadban játsszuk.

Először megválasztjuk a halászt, aki elindul, hogy halat fogjon magának. A halak – mármint a többiek – menekülni próbálnak előle, de akinek megfogja a kezét, az már nem szaladhat el. Ezután ketten futnak kézenfogva a halak után. Ekkor már az új halásznak kell egy újabb halkezet megérintenie, és így tovább. Mindig az utolsó foghat halat. Ha már sokan kapaszkodnak össze, mind nehezebb a halász dolga. Úgy kell vezetnie a sort, ahogy a Tisza folyik, ide-oda kanyarogva, hogy minden „hal" horogra kerüljön. Az győz, aki legtovább marad hal. (Pádár Timea, kisdobos rajtitkár)

A Pajtás TÁVIRATI IRODÁJA JELENTI

32 ÉVE SZABAD BUDAPEST

A magyar történelem krónikájában örökre emlékezetes, nevezetes dátum marad 1945. február 13. A II. világháború szörnyű vérzivataros korszakának utolsó esztendejében már a Vörös Hadsereg feltartóztathatatlanul nyomult előre, kiűzve a fasisztákat állásaikból és így hazánknak is egyre nagyobb területéről sikerült elkergetni a világhódításra törő fasiszta betolakodókat.

Február 13-án a Budai Vár elfoglalásával véget ért sokat szenvedett fővárosunk ostroma, s egész Budapest felszabadult. Képünkön Steinmetz kapitány emlékműve látható. A pécsi születésű fiú a II. világháborúban a szovjet hadsereg századosa lett. Mikor a II. Ukrán Hadsereg, hogy fővárosunkat kímélje, megadásra szólította fel a körülzárt németeket, őt küldték három társával a német csapatok parancsnokságához. A németek azonban a fehér zászlóval közeledő kapitányt és bajtársait meggyilkolták Vecsés és Kispest határában. Emléküket — és mindazokét, akik hősiesen harcoltak, vérüket hullatták és életüket adták szabadságunkért örökre megőrizzük.

Bemutatjuk a balassagyarmati úttörőház tudósító szakkörének lapját. Rendszeresen hírt ad a város valamennyi csapatának munkájáról és természetesen az úttörőházi programokról is. Nyelvtörők, tréfák, klub- és szakköri hírek színesítik, teszik változatossá.

„Testvérlapunk" szerkesztőinek, munkatársainak gratulálunk, sok sikert kívánunk.

FRESKÓ A FALON

A bulgáriai Pirin-hegység lábainál épült gyermekotthonban készült ez a felvétel. Gyönyörű táj veszi körül a kényelmesen berendezett palotaszerű épületet. Itt minden segítséget megkapnak tehetségük kibontakoztatásához. Ezen a falon a legkisebbek próbálgatják festői képességeiket. Ha kész a rajz, vagy festmény, akkor fehérre meszelik az egész falfelületet és kezdődhet újra a kísérletezés, születhet az új „műalkotás".

▼

SZAKKÖR A VADÁSZHÁZBAN

A Pécsi Állatkert vezetősége ötletes szakkört szervezett a biológia iránt érdeklődő gyerekeknek. Az elméleti és gyakorlati foglalkozásokat az állatkertben levő vadászházban tartják. Itt boncolhatnak, megismerkedhetnek a mikroszkóp használatával és szemléltető anyagok, preparátumok, csontvázak, stb. — segítik gyakorlati, elméleti fejlődésüket.

MIT TUDSZ A VILÁGRÓL?

Jól sikerült Debrecenben a városi úttörőcsapatok politikai vetélkedője. Minden csapatból öt pajtás vehetett részt a játékban, amelynek témakörét a legaktuálisabb kül- és belpolitikai kérdésekből válogatták. Az első helyen az 1881 sz. Új Élet Úttörőcsapat végzett.

HOGY TETSZIK A SAPKA?

Hektor nem nyilvánított véleményt, de hunyorítva tűrte a próbát. „Kétlábú" barátai hadd tréfálkozzanak! Játszani jó!

A HÉT VICCE

Két vadász beszélget. Egyikük, aki lódításairól híres, élményeiről mesél:

— Képzeld, gyalogolok a Szaharában, egyszer csak a hátam mögül oroszlánbőgést hallok. Hátra nézek, s látom, hogy már nincs időm megtölteni a fegyveremet, már csak egy lehetséges: gyorsan fel a fára!

— De a Szaharában nincsenek fák!

— Ugyan, törődtem is én ilyen kicsiséggel abban a helyzetben!

FIÚK ROVATA

FILM AZ ELSŐ ŰRHAJÓSRÓL

A moszkvai Gorkij filmstúdióban filmet készítenek Jurij Gagarin gyermekkoráról. Szövegíró Juris Nagibin szovjet író, s a tizenkét éves Jurij szerepét egy moszkvai fiú, Oleg Orlov kapta, aki Gagarin édesanyja szerint is nagyon hasonlít a fiatal Jurijra. A film rendezője, Borisz Grigorjev több ezer fiú közül választotta ki Oleget.

A külső felvételeket a Szovjetunió legszebb tájain forgatták. A filmben kiváló szovjet színészek játszanak, mint például Larissza Luzsinová, aki Jurij anyjának szerepét kapta. A film alkotói nagy mennyiségű dokumentumfelvételt használtak fel az űr első meghódítójának életéből.

A film címe: **A legenda születése** — nemcsak szimbolikus. Jurij Gagarin élete valóban élő legenda.

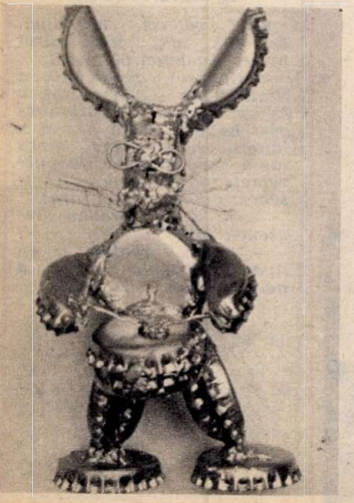

KI NYERTE A ZSEBRÁDIÓT?

A Pajtás múlt évi 40. számában „Ajándékparádé" címmel hirdettük meg a Villogó minipályázatát.

A sok kedves ötlet közül néhányat már eddig is bemutattunk, most újabbak fotói mellett a győztesek nevét és a nyereménylistát is közreadjuk:

Zsebrádiót nyert:
Csorba Tibor, Szuhakálló.

Két darab tollaslabda ütőt nyert:
Mohácsi Béla, Szeged, Tarjántelep. Kisjakab Éva, Makó. Komlói Úttörőház „Ügyes kezek" kisdobosszakkör.

Két darab asztalitenisz ütőt nyert:
Hajagos László, Kunszentmárton; Vadász Andrea, Komárom; Fazekas Olga és István, Kötegyán.

Könyvjutalomban részesült:
Sóvágó Éva, Debrecen; Szegvári Judit, Balatonfüred; Varga Mária, Hernádnémeti; Csizmadia Gabriella, Mezőkovácsháza; Kiss Melinda, Hatvan; Tóth Ferenc, Miskolc I. kerület; Fábián Gusztáv, Vásárosnamény III.; Juhász József, Vásárosnamény, Járási Művelődési Központ; Csatos István, Budapest, XIV. kerület; Fehér Imre, Budapest XIV. kerület; Erdős Marianna, Budapest, XII. kerület; Furkó Csaba, Gyöngyös; Köles Katalin, Domoszló; Németh István, Magyaralmás; Tornyai Mária, Budapest, XIV. kerület.

1. Körtefa gallyból készült medálok és huzalkutya. Csorba Tibor, szuhakállói úttörő elsődíjas munkái.

2. Egyszerű réteges lemezből és huzalból könnyen készíthető karperec. Alkotója Mohácsi Béla, Szegedről.

3. Jelvény, medál, kulcstartó műbőrből. A komlói kisdobos szakkör készítményei.

4. „Söröskupak Miki" és öntött gipsztál. Alkotójuk Hajagos László, Kunszentmárton.

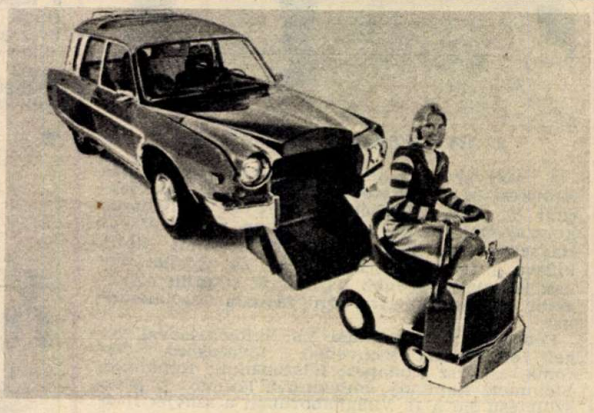

FURCSA GARÁZS

A kisrobogó a kocsi hűtője helyén parkol. Megállás után kigördül a „garázsból" és süllyesztő tálcán ér földet. A csinos vezető pedig elegánsan elviszi az „anyaautó" hűtőjét.

EGY KIS DIVAT

Irhakabátok és műszőrrel bélelt ballon zeke. Különböző gombolással és gallér megoldással iskolába, szánkózáshoz kiválóan alkalmasak. **(Lászayné, H. Magda)**

JELIGÉRE ELMONDHATOD

„Kísérlet"
Az Országos Találmányi Hivatal címe: 1054 Budapest, Garibaldi u. 2.

„Bokszoló"
Jelentkezzetek egyesületbe! Testnevelőtők, mit szól a tervhez?

„Szomorúság"
Talán nem is akart megbántani. A lányok sokszor csak csipkelődnek, gyakran éppen azzal, akit kedvelnek.

„Túraszervező"
Munkádhoz Lengyel Dénes, Irodalmi kirándulások című könyve sok segítséget adhat.

„Miért mindig minket?"
Talán rajtatok kívül még sokan ezt kérdezik ugyanott. Ne tűnődj ezen, keserges helyett a baráti közösség, a hasznos, vidám program segít. Keressétek, hogyan tudtok másoknak is hasznára lenni!

„Valódi felfedezők"
Ajánlom a Magyarok a Déli sarkon című könyvet!

„Megmondjam neki?"
Megmondhatod, de felesleges. A viselkedésedből úgyis kiderül.

„Nem betegség?"
Nem valószínű. Az enyhe fájdalom a növekedéssel is járhat, de mindig el kell menni az orvoshoz, ha kétségeid vannak.

Van mit törnie az Arktyika atomjégtörőnek. A szovjet jégtörő flotta vezérhajója a Jegestengeren vág utat a hajókaravánnak.
Fiúk! Hárman azok közül, akik az első atommeghajtású szovjet hajó nevét levelezőlapon a Villogó rovathoz címezve beküldik — sorsolás útján — „Ocsi" típusú összeragasztható modellanyagot nyerhetnek.

GYERÜNK ÖREGFIÚ

A japán Yohsinobu apó életkora pontosan nem ismeretes, de akik közelebbről ismerik, azt tartják róla, hogy nagyjából a hegyekkel egyidős. A turisták emberemlékezet óta találkoznak vele, amint szótlanul szemlélődve rója titokzatos ösvényeit. Valahogy így születhettek valamikor a népmesék...

Napjainkban persze már nem megy olyan simán az ügy, barangolásaihoz unokái segítségére is szüksége van. Mert arról, hogy otthon maradjon, hallani sem akar.

Igen, azt mondják, a természetjárásnak van varázsa!...

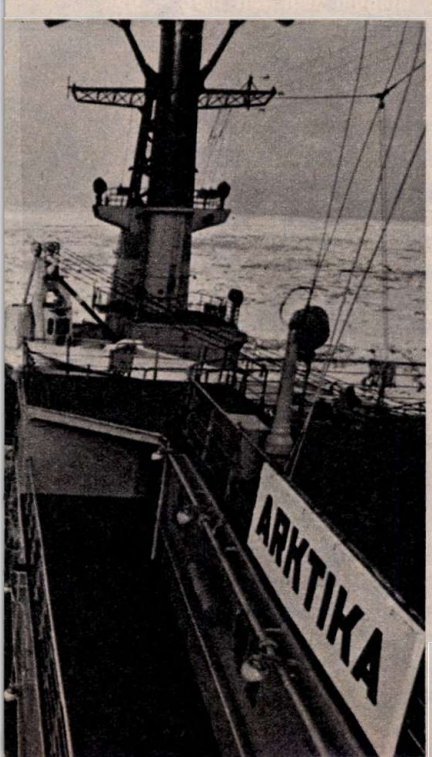

Atomcsendegyezmény: Moszkvában, 1963-ban írták alá a Szovjetunió, az USA és Nagy-Britannia képviselői. Az egyezmény betiltja a légkörben, a világűrben és a víz alatti, tervezett nukleáris fegyverkísérleteket. A szerződés kimondta: bármely ország csatlakozhat az egyezményhez. Eddig száz állam csatlakozott. Nem írta alá Franciaország és Kína. A szerződés nem terjed ki a föld alatti atomrobbantasokra.

Atomsorompó-egyezmény: lényege, hogy az atomhatalmak kötelezik magukat: nem nyújtanak semmiféle segítséget más országoknak ilyen fegyverek előállításához és atomfegyvereket sem adnak át nekik. Ugyanakkor az atomfegyverrel rendelkező országok kötelezik magukat, hogy nem állítanak elő, és nem is szereznek be. A Szovjetunió kezdeményezésére 1968-ban Moszkvában és New Yorkban született az atomsorompó-egyezmény.

Atomklub: ide sorolják azokat az országokat, amelyek atomfegyverekkel rendelkeznek (SZU, USA, Nagy-Britannia, Franciaország, Kínai Népköztársaság). Ezenkívül számos ország rendelkezik az atombomba előállításához szükséges feltételekkel (NSZK, Kanada, Svédország, Japán, India, Dél-Afrikai Köztársaság, Izrael stb.).

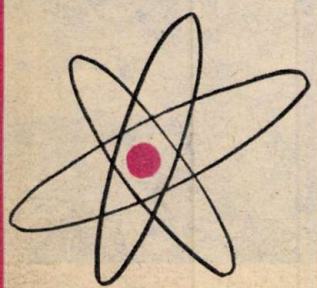

EMLÉKEK

Emlékezetes pillanat, a magyar küldöttség felvonulása

Kicsit elgémberedtek már végtagjaim. Nem csoda, a nyolcadik órát töltöm egyfolytában a levegőben. Otthon kilenc óra van, itt az óceán túlsó oldalán csak négy. Nyertem tehát öt órát, igaz, hazafelé menet ugyanezt elveszítem. A Jumbónak becézett 360 személyes óriásgép mint egy könnyű, papírrepülő, méltóságteljesen ereszkedik le a betonra. Mivel megkülönböztetett jelzéssel kellett ellátnom a csomagokat, pillanatok alatt külön választották a többiek bőröndjeitől. Az enyémet két rendőr tolja kifelé egy kis targoncán. Ilyen jó dolgom sem volt még – gondolom, de rövidesen rájövök, hogy e megtiszteltetés nem nekem szól. Az olimpia különleges biztonsági intézkedései következtében kapom a rendőri „felügyeletet", mely tulajdonképpen egész montreali tartózkodásomat végigkísérte.

Roppant udvariasan egy autóba tessékelnek, oldalán felirat: „olimpiai hivatalos jármű". Már nem csodálkozom: A gépkocsivezetőnk is rendőr. Negyed nyolc múlt öt perccel. Rövid számolgatás: otthon éjfél után negyed egy múlt öt perccel. Nem csoda, hogy álmos vagyok. Lefekvésről azonban szó sem lehet. Kicsomagolok és elmegyek sétálni.

A nyári olimpiai játékok történetében először fordult elő, hogy két fáklyavivő hozta az olimpiai lángot

A MÁSODIK ADAG

Szállodám a város központjában volt, így nem kellett sokat gyalogolnom a főutcáig, a St. Catherine-ig. Alig megyek néhány lépést, valaki rátesz a kezét a vállamra. Ijedten fordulok hátra: „már megint az olimpiai biztonság" –

MONTREALBÓL

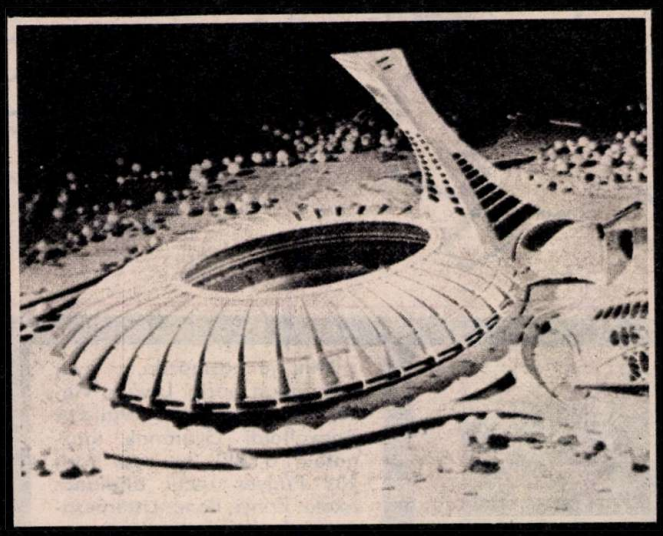

A merész vonalú montreali stadion méltó színhelye volt az 1976-os olimpiának

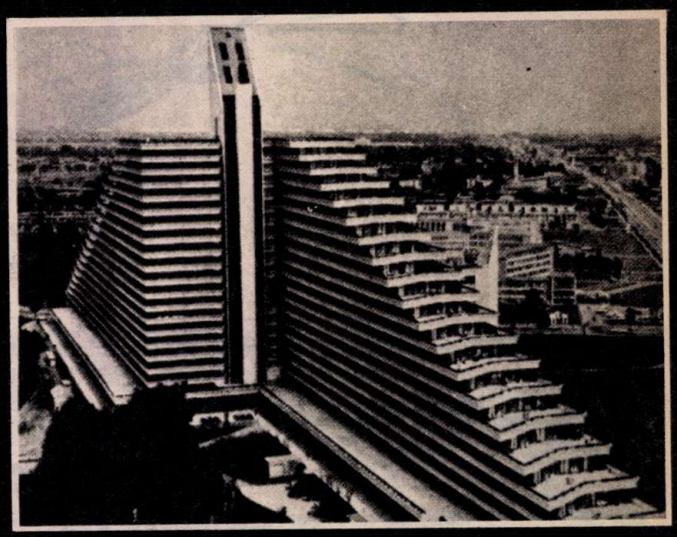

Egy kicsit már a jövő század építészetét idézi az olimpiai falu épülete (ma már lakóépület)

gondolom, de mérgem egy pillanat alatt elszáll. Moszkvai barátom, Vlagyimir Maszlacsenko, a szovjet válogatott egykori kitűnő kapusa, jelenleg a tv egyik sportriportere ölel át.

– Mikor jöttél – kérdi s amikor megtudja, hogy alig néhány órája landoltam Kanada földjén, azonnal idegenvezetőmmé lép elő.

Egy vendéglőnél eszembe jut: még nem vacsoráztam. Igaz, ritkán szoktam otthon éjjel kettőkor enni, de most jó néhány ezer kilométerrel nyugatabbra vagyok.

Már bent is ülünk egy kis étterem fapadjain. Böngésszük a kétnyelvű (angol és francia) étlapot. Rántott csirkét rendelek, hozzá egy pohár sört.

Hozzák a rántott csirkét; a kanadai módon készített „chicken"-t. Alighogy megszabadítjuk tőle a tányért, ismét az étlapot böngésszük. Megakad a szemem egy mondaton: „second on the house", amely magyarul annyit jelent, hogy ha a vendég még egy adagot meg tud enni, az a vendéglős számlájára megy.

„Te, – mondom barátomnak, ezek még nem ismernek minket! Én játszva berepítenék még egy csirkét..."

„Nosza", bólint rá Maszlacsenko és már fel is adjuk a rendelést. A pincérnek a szeme sem rebben, percek múlva hozza a második adagot. Nem okoz nehézséget a repeta elfogyasztása egyikünknek sem. Fizetünk, s valóban csak az egyik csirkét számolják fel. A pincér hozzáteszi: „Felhívom az urak figyelmét, hogy csütörtökönként a második porció rántott hal sült burgonyával ugyancsak a főnök zsebére megy. Legyen szerencsénk!"

„Itt a helyünk" – mondom neki mosolyogva – „és a meghívást köszönettel elfogadjuk."

Újabb félóra séta míg visszaérek a szállodába. Egyszerre elfogy az erőm, érzem, mióta nem aludtam már. Igaz, közben, csak úgy mellékesen, átrepültem az Atlanti-óceánt.

A KÉTNYELVŰ VÁROS

Ha külföldről érkezik vendégünk Budapestre és szeretné látni szép fővárosunk panorámáját, szinte biztos, hogy a Gellérthegyre visszük.

Ha valaki Montreálba érkezik, nem kétséges, a Mont Royalra, a Királyi Hegyre viszik fel. A legenda azt tartja, hogy amikor 1535-ben Jacques Cartier francia hajóskapitány egy kis vitorlással megérkezett a Szent Lőrinc folyó partján levő indián faluba, a bennszülöttek felvitték a folyó partján levő hegy csúcsára. Csodálatos látvány tárult a szeme elé, s Cartier így kiáltott fel: „Királyi hegy!" (Franciául: Quel mont real!)

És a várost azóta Montreálnak hívják...

Lakóinak száma 150 évvel ezelőtt alig haladta meg a 30 ezret, ma külvárosaival együtt eléri a 3 milliót. Lakosainak kétharmada francia, a XVIII. század második felében indult meg az angol bevándorlás, ma már két hivatalos nyelvet ismernek el, az angolt és a franciát. Az utcanevek, a hivatalos táblák két nyelven készülnek, s a montreáliak – szerencséjükre – jól, vagy rosszul, de mindkét nyelven értenek, beszélnek. Az angol iskolában franciát, a franciában angolt tanulnak a diákok. A kirakatokban igen sok helyen két nyelven olvashatjuk a feliratokat. Az újságok egy része francia, a másik angol nyelven jelenik meg és természetesen van külön angol és külön francia televízió- és rádióállomás.

Még egy kettősség jellemző Montreálra. A helybeliek úgy tartják, hogy náluk csak két évszak van: tél és nyár. A tavasz és az ősz ugyanis nagyon rövid, a tél átlagos időtartama legalább nyolc hónap. Az évente lehulló hómennyiség csaknem három méter! Nem ritka a –30 fokos hideg sem. Gyakran bénul meg a város forgalma, egyszerűen lehetetlen közlekedni a csontig hatoló hidegben, s a hófúvásban. A nyár meleg, a levegő páratartalma olyan magas, hogy az ember alig kap levegőt. Gyakoriak a hirtelen jövő nyári zivatarok, ilyenkor csak úgy gőzölög a város! A montreáli időjárásról olvastam valahol: amikor egy turista visszatért Európába, családja megkérdezte, milyen volt a nyár a Szent Lőrinc folyó partján? A felelet így hangzott: „Nem tudom, csak 11 hónapot töltöttem ott..."

A télre vonatkozóan ez az anekdota járja: „A montreáli tél nyolc hónapig tart. A további négy hónapban is sportolásra alkalmas a hó..."

SZŐNYI JÁNOS

Mint jó házigazda, a gyár kapujában várta Lovász Vince, a Fémmunkás Vállalat Angyalföldi Gyárának igazgatója a XIII. kerületi Karikás Frigyes utcai általános iskola Zrínyi Ilona Úttörőcsapatának úttörő tűzoltóit.

A vendégeket a kultúrterembe invitálták, ahol az igazgató ismertette a gyár tevékenységét, elmondta, hogy mit gyártanak, milyen országokba milyen termékeket szállítanak. Természetesen az úttörők is bemutatkoztak, az Allende és Szentgyörgyi Albert raj tagjai.

Ünnepélyes pillanatok következtek ezután, ugyanis Hank Gabriella őrsvezető alapító okiratot olvasott fel, melyben az aláírók vállalják, tanúsítják, hogy a Fémmunkás Vállalat Angyalföldi Gyára és a 733. számú Zrínyi Ilona Úttörőcsapat tagjai egymást segítve, együtt védekeznek a kártevő tűz ellen. A vállalat önkéntes tűzoltói ehhez minden segítséget megadnak.

Az alapító okiratot Lovász Vince, a gyár igazgatója, Orbán Tibor iskolaigazgató, valamint Török Győző, XIII. kerületi tűzoltó parancsnokhelyettes hitelesítették aláírásukkal.

A hangulatos találkozót Lovász Vince elvtárs a következő szavakkal fejezte be:

– A jó rokonok, barátok segítik egymást. Ezért a vállalat vezetősége nevében negyven úttörő tűzoltóegyenruhát ajánlok fel a csapatnak...

No, erre aztán természetesen nagy ováció harsant, ám tovább fokozódott a jókedv, mert még azt is hozzátette, hogy ehhez a negyven egyenruhához negyven tábla csoki is jár.

Rögtön ki is osztották a gyerekek között.

Kép és szöveg:
Kútvölgyi Mihály

PÁLYAVÁLASZTÓ FIÚK

Beiskolázunk fiúkat szakmunkástanulónak! Biztos, jó megélhetést nyújtó szakmák közül választhattok Budapesten és vidéken!

BUDAPESTEN:
központifűtés-szerelő, víz- és gázszerelő, szerkezetlakatos. Kollégiumi ellátásról gondoskodunk!

NYÍREGYHÁZÁN:
központifűtés-szerelő, szerkezetlakatos.

LŐRINCIBEN:
központifűtés-szerelő, szerkezetlakatos hegesztő. Kollégiumi ellátásról gondoskodunk!

ÓZDON:
központifűtés-szerelő, hegesztő.

LENINVÁROSBAN:
központifűtés-szerelő, hegesztő.

AJKÁN:
központifűtés-szerelő.

DEBRECENBEN:
központifűtés-szerelő, víz- és gázszerelő.

A szorgalmas, jól tanuló fiataloknak az ösztöndíjon felül negyedévenként jutalmat adunk, a III. évfolyamban társadalmi ösztöndíj-szerződést is kötünk. A hegesztő szakmában a tanulmányi idő: 2 év.

EMELT SZINTŰ OKTATÁS!

Az ifjú szakmunkások 3 éves (esti iskolán) továbbtanulással érettségi bizonyítványt szerezhetnek.

SPORTOLÁSI LEHETŐSÉG:

Kosárlabda, asztalitenisz, labdarúgó-szakosztályok különböző csoportjaiban.

Érdeklődőknek részletes tájékoztatót adunk személyesen és levélben is.

Jelentkezés:
a Csőszerelőipari Vállalat munkaügyi osztályán 1117 Budapest, Budafoki út 95–97.

CSŐSZER BUDAPEST

PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐ-IPARI VÁLLALAT

általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várja VILLANYSZERELŐ, VAS- ÉS FÉMSZERKEZETI LAKATOS, ÁCS–ÁLLVÁNYOZÓ, KÖZPONTIFŰTÉS-SZERELŐ, KŐMŰVES, ÉPÜLETASZTALOS, ÜVEGEZŐ, VASBETONKÉSZÍTŐ, TETŐFEDŐ-SZIGETELŐ, MŰKŐKÉSZÍTŐ, BÁDOGOS, ÉPÍTŐGÉP-SZERELŐ, SZOBAFESTŐ-MÁZOLÓ TAPÉTÁZÓ, VÍZ- ÉS GÁZVEZETÉKSZERELŐ szakmunkástanulónak az 1977–78-as tanévre.

A tanév kezdete 1977. szeptember 1.

Vidékiek részére kollégiumi elhelyezésről és teljes ellátásról gondoskodunk. Ács-állványozó, kőműves, tetőfedő-szigetelő és vasbetonkészítő szakmák esetében 200 Ft ösztöndíj-kiegészítést fizetünk.

Jelentkezés: személyesen vagy írásban a vállalat szakoktatási osztályán.

Cím: 1751 Budapest XXI., Kiss J. altb. u. 19–21.

Megközelíthető: a Boráros tértől gyorsvasúttal a 2. megálló.

Cím: PFV Lőrinci Gyára (Lőrinci Fonó)
1183 Budapest, Gyömrői út 85–91. munkaügyi osztály

8. osztályos lányok! Pályaválasztási gondotok van? A textiliparban, Budapesten akartok dolgozni?

Kérésetekre postafordultával ingyen megküldjük a 40 oldalas, minden kérdésre választ adó fényképes tájékoztatónkat. Vidékieknek leányotthonunkban lakásról gondoskodunk.

Várjuk leveleiteket!

Dobolok, dobolok...
A gyermekkor gondtalan játékai
és a háború borzalmainak
megrázó ellentéte

A PLAKÁT MESTERE

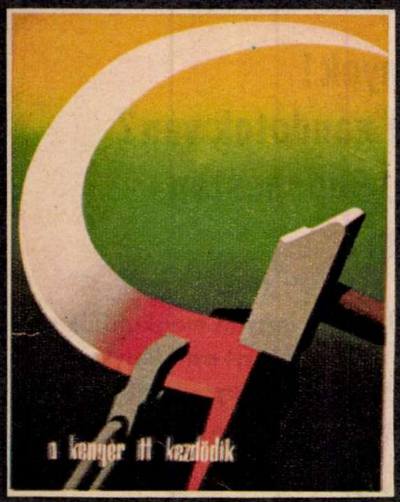

Az újjáépítés remek plakátja.
A város és a falu
összefogásának
szép szimbóluma

A Gázműveket jelképező
ötletes figura. Egyik „kezében" a tűz,
a másikban szerszámos láda:
a gyors és szakszerű munkát sugallja

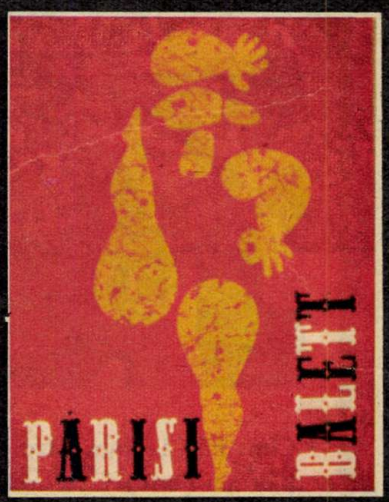

A párizsi balett plakátján
a tervező felhasználta
a zománcfesték csurgása nyomán
keletkező véletlenszerű hatásokat

„A fiatalok mesterségének tartom a plakátművészetet, mert ők ösztönösen és játékosan tudják csinálni azt, amit mi hosszadalmasan latolgatunk . . . Én igyekeztem örökké fiatal maradni."

Katona József Bánk bán c. drámájának illusztrációja

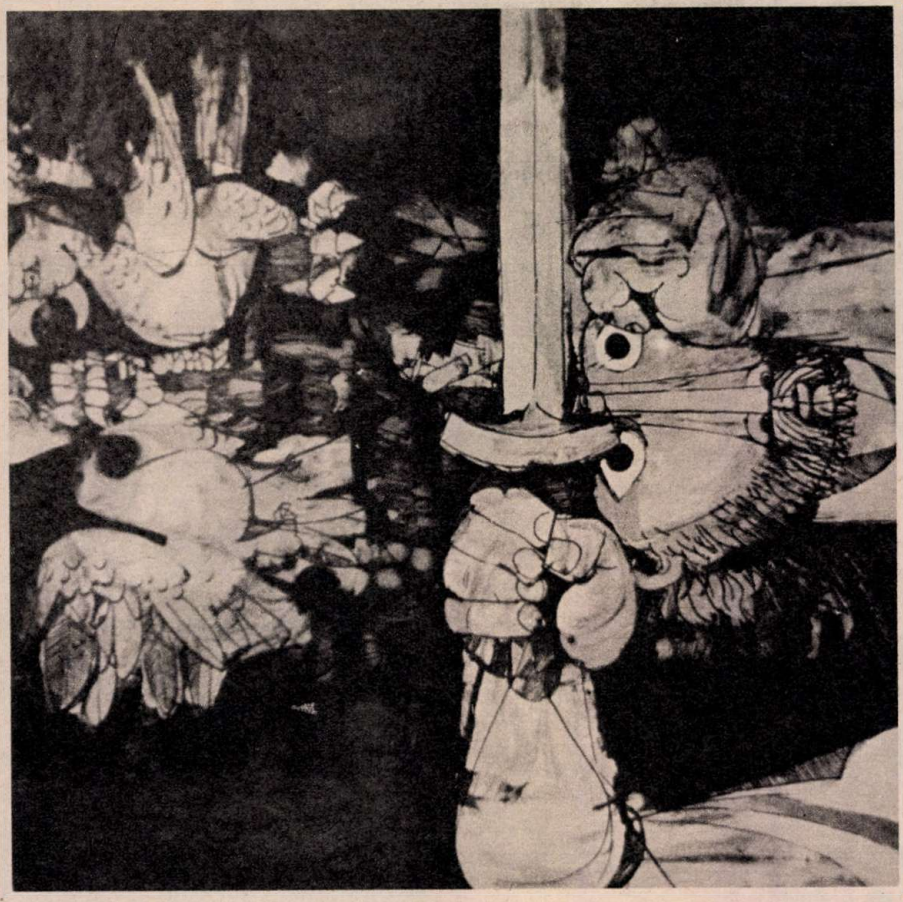

Művészi telitalálat: felülnézetben látjuk az egzotikus állatot és a zebra hívogatón felfelé tekint: Gyerünk az Állatkertbe!

Nemzetközi kiállítási pályamű. A fejből és kézből összekomponált alak montázs-technikával, nyomott papírfelületekkel készült

Konecsni György 1970-ben bekövetkezett haláláig olyan életművet alkotott, hogy ma már az úgynevezett alkalmazott grafika klasszikus mestereként tartjuk számon. Európai rangú művészetet teremtett, az egész világon jegyzik a nevét, csodálják bravúros megoldásait.

1908-ban született Kiskunmajsán. Amikor 1931-ben friss diplomásként nekivágott álmai megvalósításának, sok volt a festő, kevés a képvásárló, a „mecénás" . . . kevés reménnyel kecsegtette a jövő.

Ám ekkor a modern kor szülötteként jelentkezett egy új művészet, az alkalmazott grafika! A reklámokon, plakátokon, az áruk csomagolásán, a magazinok hirdetéseiben nivós, figyelemfelkeltő grafikai megoldásokra volt szükség. A fellendülő árutermelés egyre nagyobb mennyiségben igényli a jó reklámot.

Konecsni egy merész ötlettel nekivágott a plakáttervezésnek. Jól számított! Már első terveivel egy csapásra a legjobbak között emlegették. 1937-ben a Párizsi Világkiállítás Nagydíját kapta (Grand Prix), 1939-ben Milánóban az Iparművészeti triennálé Nagydíjával jutalmazták.

Nehéz, kötött műfaj az alkalmazott grafika, a plakátművészet: pontosan megszabják a feladatot, pontosan körvonalazzák az igényeket, meghökkentő vizuális (képi) megfogalmazásra van szükség. Itt alapkövetelmény, hogy a reklámozni kívánt tárgyat, gondolatot kell a középpontba állítani.

Első művelői nálunk Benczúr Gyula, Szinyei Merse Pál, Ripp-Rónai József, Ferenczy Károly voltak.

Konecsni Györgyöt a merész tervezői fantázia jellemzi. Amikor elérkezett a felszabadulás, már stílusa teljesen kialakult, egyéni, tudatos, kiforrott művész. Korábbi, érett alkotási eszközeit kibővítette. A háború elleni tiltakozás és az újjáépítés szolgálatába állította tehetségét. Nagy hatású, politikai plakátjai feledhetetlenek.

Plakát-grafikai tevékenységét népköztársaságunk 1948-ban a Köztársasági Érdemérem arany fokozatával jutalmazta. 1950-ben Kossuth-díjasaink között köszönthettük. Festői munkásságát 1952-ben is Kossuth-díjjal jutalmazták. Készített kiállítási pannókat, mozaikokat, faliképeket. Tervezett bélyegeket, illusztrációkat a Bánk bánhoz, majd 1958-tól ismét megjelentek nagy hatású plakátjai az utcákon.

Állandóan új megoldásokkal kísérletezett, újjáteremtette a magyar plakátművészetet . . . és egész grafikusnemzedék nőtt fel mellette, hiszen először az Iparművészeti Főiskolán, majd a Képzőművészeti Főiskolán tanított.

Hogy mit jelentenek művei számunkra? Vallomások egy korról, mely ma már történelem, melyből mindig minden nemzedéknek lesz tanulnivalója.

Papp László
Fotó: Gámán Gábor

A MŰVÉSZET VÁNDORÚTJÁN A PAJTÁSSAL

A Pajtás bekapcsolódik a Művészet Vándorútján játékba. 10 riporttal 10 különböző helyre hívjuk meg őrsötöket és 10 feladatot kell teljesítenetek.

Ha velünk akartok játszani, őrsötökkel nézzetek meg egy bábszínházi előadást vagy látogassatok meg egy bábszakkört.

Készítsetek egy legalább tízlapos kis noteszt, a mérete levelezőlap nagyságú legyen. Fedőlapjára írjátok rá őrsötök nevét, névsorát, címét, csapatotok nevét és számát. Ez a kis notesz lesz a játék végén őrsötök versenynaplója. Az első lapra feladatként írjátok be a bábszínház, vagy a bábszakkör nevét, a látott bábjáték címét; rajzoljátok le a játék valamelyik bábját; soroljátok fel, kik jelentek meg a találkozáson az őrs tagjai közül.

Az egyes riportok megjelenése és a feladatok elvégzése után írjátok be a soron következő feladatmegoldást.

A versenynaplót csak a tizedik feladat megoldása után kell beküldenetek szerkesztőségünkbe.

A legtöbb pontot szerző őrsöt bemutatjuk a Pajtásban, s minden tagja értékes jutalmat kap.

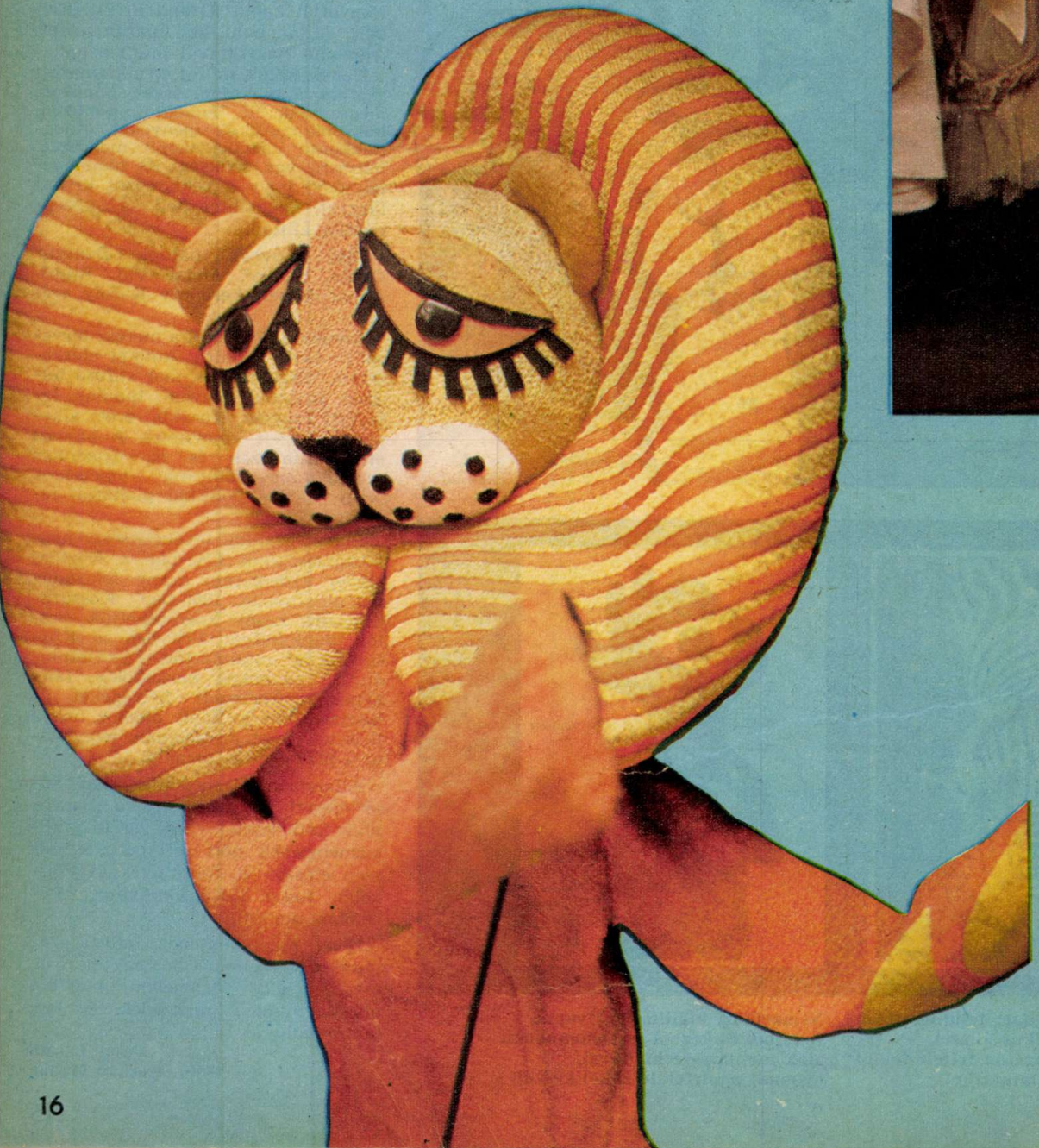

BÁBI SZÍNHÁZUNK

A budapesti Állami Bábszínházat átépítették, kibővítették, megszépítették. A világ második legnagyobb bábszínháza lett, csak a moszkvai múlja felül.

Amióta megnyílt a színház, állandóan zsúfolt nézőtér előtt játszik a társulat. A kitűnő színészi játék, a korszerű színpad, a bábszínházi méretekhez képest óriás nézőtér, a falak díszítése, a bábkiállítás, mind-mind kedves élményt nyújt a gyerekeknek.

– Mint óvónő, egyre közelebb szerettem volna kerülni kis óvodásaimhoz, ezért mindent, de mindent kipróbáltam! – sóhajtott az előadás végén Turcsányi Erzsébet, aki ma már 10 éve a bábszínház színésze, a társulat aranygyűrűse. – Egyszercsak észrevettem, hogy a báb összekötő kapocs köztünk. Szóval, mint óvónő kezdtem bábozni, s ma már a világ egyik legnagyobb bábszínházában játszhatom a gyerekeknek. Igaz, a paraván mögül nem látom őket, de érzem minden rezzenésüket, örömüket, feszültségüket! Együtt játszunk: ők, a báb és én...

– Felnőtt színházból szerződtem a bábszínházhoz, „átmeneti időre". Ez az átmeneti idő 25 éve tart – nevetett jóízűen Leviczky Andor érdemes művész. – Tudja, már az első napokban megfogott a nézőközönségünk határtalan őszintesége. Képzelje csak, amikor száz gyerek kiáltja: „Vigyázz! A hátadnál van!" S amikor a báb, vagyis én „szerencsésen megmenekülök", azt a teljes színháznyi felszabadult sóhajt, azt nem lehet itthagyni. Már több mint tíz éve el kellett volna mennem nyugdíjba. Hát mehetek!?...

– Hatvanegy színészünk és kétszer annyi technikai dolgozónk van – mondta Szilá-

A Bábszínháznak saját bábkészítő műhelye van. Itt készülnek a színpadi díszletek és kellékek is.

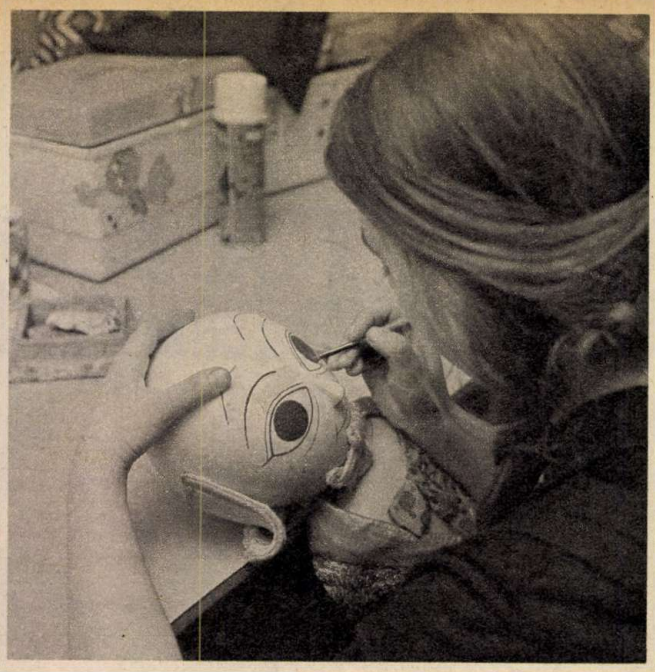

Dr. Szilágyi Dezső igazgató, a Magyar Népköztársaság érdemes és kiváló művésze mutatta be a színházat

A paraván mögött nyolc-tíz ember munkáját kell pontosan összehangolni

gyi Dezső, az intézmény igazgatója, aki mindent el akart mondani, meg akart mutatni. Láttuk a bábkészítő műhelyeket, a 9×12 méteres színpadot, a világ legmodernebb bábszínházi zsinórpadlását, a színészeket a paraván mögött, találkoztunk velük a társalgóban.

Elmondta további terveiket, hogy a színpadot még négy éven át építik, modernizálják tovább, hogy állandó bábszínészképzést folytatnak és el akarják érni, hogy a színház színpada mindenféle bábjáték, minden típusú báb színrevitelére alkalmas legyen.

Még legnagyobb gondját is megosztotta velünk, hogy nem kapnak színpadi díszletező munkást, és végzős nyolcadikosaink közül örömmel fogadnának néhányat.

Amikor ott jártunk, a „Szegény ördögöket" adták. Egy újjászületett színház társulata újult erővel és lelkesedéssel játszott, és játékát a közönséggel együtt szívből ünnepeltük.

Gebri Antal
Fotó: Wagner Margit

A Bábszínház nézőtere az előadás szünetében. Modern építészeti megoldásaival, díszítésével világszínvonalon áll

KEDVES ISMERŐS

Kedves ismerős címmel minden héten színes fotót adunk olvasóink valamelyik kedvencéről, egy sztárról, egy nevezetes emberről, olyan valakiről, akire érdemes odafigyelni.

Jó lenne, ha a válogatásban te is segítenél, megírnád, kit szeretnél a Pajtás kedves ismerősei között látni, ki az, akinek a fotóját te is összegyűjtenéd, vagy szobád falára tennéd.

Ezen a színes oldalon azokat mutatjuk be, akik a legtöbb szavazatot kapják, akik valamivel megnyerik olvasóink tetszését.

Leveledre írd rá: „Kedves ismerős" Pajtás Szerkesztősége, 1137 Budapest, Jászai Mari tér 5.

Azok között, akik teljes éves albumot gyűjtenek össze, 3 értékes jutalmat sorsolunk ki. 1977 végén kell bejelentened gyűjteményedet.

Czinkóczi Zsuzsát láthatjátok e képen. Bizonyára emlékeztek még az Arvácska című szép színes filmre, melyet Móricz Zsigmond híres regényéből készített Ranódy László rendező. A főszerepet ez a jászszentlászlói kedves kislány tehetséggel, meghatóan játszotta. A film azóta határainkon túl is népszerű lett. Most Teheránban mutatták be a Nemzeközi Gyermekfilm Fesztiválon és a zsüri a „Legjobb színészi alakítás díjá"-t Zsuzsának ítélte oda. Szívből gratulálunk a szép kitüntetéshez!

PAJTÁS

KEDVES ISMERŐS

4.

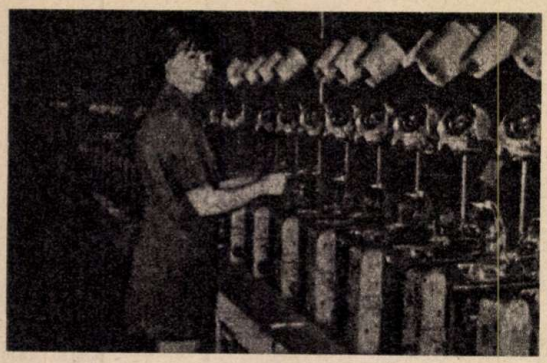

Pályaválasztó fiatalok, két év alatt jó szakmátok lehet!

Általános iskolát végzett fiatalokat felveszünk az 1977/78. tanévre fonó-szövő szakmunkástanulónak 16 éves korig.

Juttatások:
A szakmunkástanulók ösztöndíja a tanulmányi eredménytől függően 350–560 Ft, ezenkívül a vidékieknek havi 500,– Ft, budapestieknek 450,– Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk. (Az összes pénzbeli juttatás: havi 850–1060 Ft.)
A gyári szakmunkástanuló-otthonunkban szállást, vagy kollégiumban elhelyezést, napi háromszori étkezést munkaszüneti napon is, havi 90,– Ft-ért adunk. Tankönyvről az iskola, munkaruháról és iskolaköpenyről a gyár térítésmentesen gondoskodik. Továbbtanulásra mód nyílik az üzemi szakközépiskolában.
Fiú szakmunkástanulóinkat a sikeres szakmunkásvizsgát követően segédművezetővé, később művezetővé képezzük ki.

Jelentkezni lehet:
személyesen vagy írásban.
Levélre részletes tájékoztatást küldünk.
A gyár címe:
PNYV
KELENFÖLDI TEXTILGYÁR
Személyzeti és Oktatási osztály
1052 Budapest XI., Budafoki út 111–113. Pf. 61.
Telefon: 450-160 (191-es mellék)

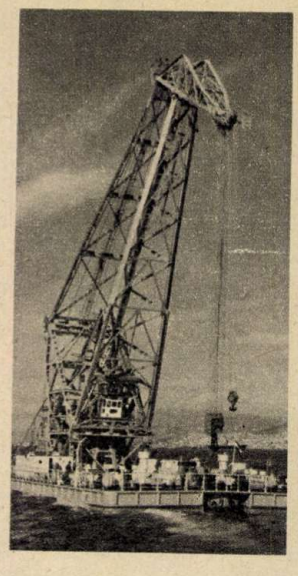

Általános iskola 8. osztályát végző fiúk figyelem! Szeretettel vár benneteket a MAGYAR HAJÓ- és DARUGYÁR

– gépi forgácsoló, – szerkezeti lakatos, – gépszerelő, – hegesztő, – csőszerelő, – villanyszerelő, – fényezőmázoló, – asztalos, – ács szakmunkástanulónak.

A vállalat kedvezményes étkezést (napi 1,– Ft-ért) munkaruhát, tisztálkodási szereket és társadalmi tanulmányi ösztöndíjat biztosít.

Jelentkezési mód:
A kiválasztott szakmát az általános iskolai jelentkezési lapon kell feltüntetni, illetve, a megadott címeken közölni személyes jelentkezéskor.

Jelentkezni lehet:
MAGYAR HAJÓ- ÉS DARUGYÁR
Budapest XIII., Váci út 202.
oktatási osztály
MHD BALATONFÜREDI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály.
MHD TISZAFÜREDI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály.

FIATALOK FIGYELEM!

Ipari tanulókat felveszünk szövő szakmára.
Jelentkezhet minden 14. életévét betöltött, általános iskolát végzett fiatal. Továbbtanulási lehetőség van.

Juttatások:

A kezdő tanulóbér 410 forint, ez a tanulmányi eredménytől függően emelkedhet.

A társadalmi ösztöndíj havi összege 250 forint, és az utazási költségtérítés 50 forint.

Tanulóink az első hat hónapban összesen 710 forintot kapnak.

Ingyen munkaruhát és iskolaköpenyt adunk.
Az elhelyezés díjmentes az új kollégiumban a XIV. kerületben. A kollégiumban térítésmentes ellátásról gondoskodunk.
Kedvezményes vásárlási lehetőséget adunk a vállalat termékeiből.
Jelentkezni lehet: szombat kivételével bármely munkanapon 8–15 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe:
PATEX
ANGYALFÖLDI SZÖVŐGYÁR
személyzeti osztály
1135 Budapest XIII., Fáy u. 81–83.

NYOMJUK A SZÖVEGET

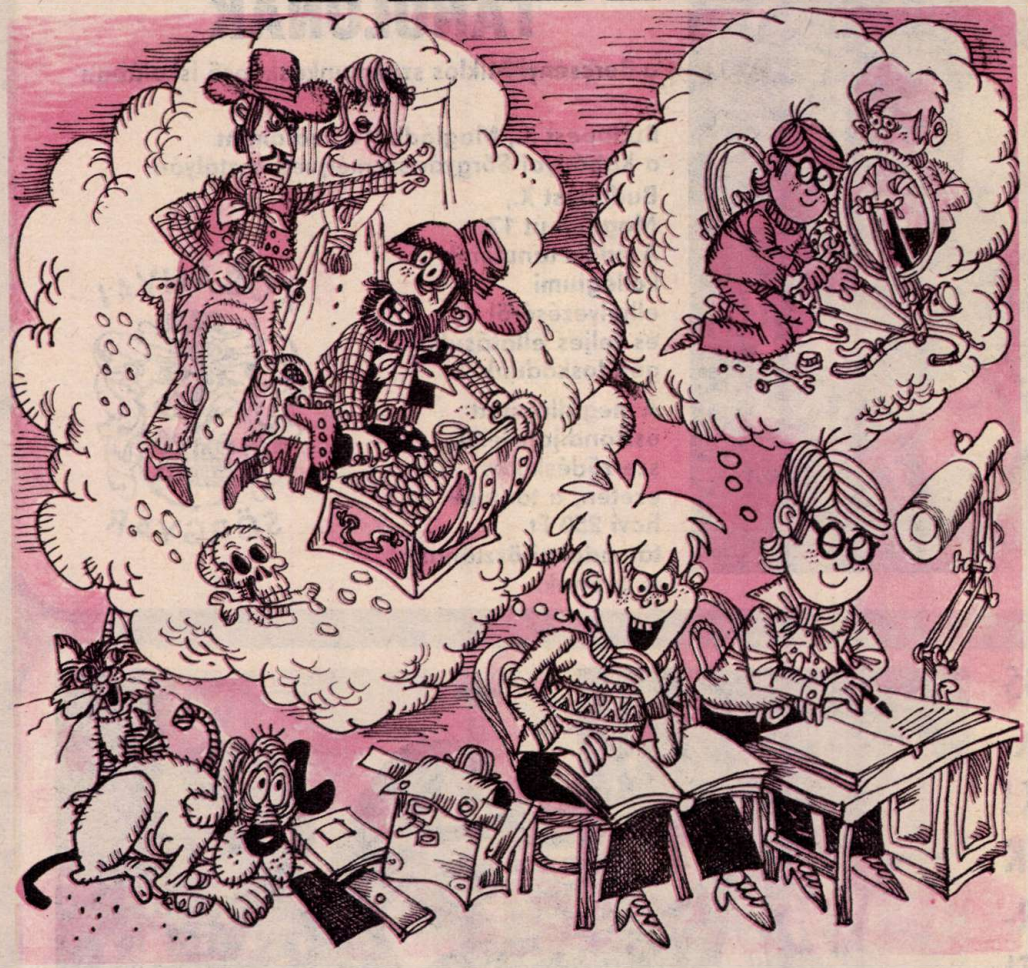

— *Segíthetek valamit?*

— *Ne röhögtess Kovalcsik. Majd pont tőled kérek segítséget.*

— *Csak azért kérdem, mert látom, hogy kínlódsz.*

— *Rosszul látod. Érett megfontolás tárgyává teszem a problémát. Erről van szó.*

— *És ezért ülsz itt egy órája, mint valami tűnődő púposteve?*

— *Egyéni módszer. Egyébként a púpostevére még visszatérünk!...*

— *Marhaság. Megcsináljuk együtt a példát, aztán megyünk korizni. Mutasd!*

— *Ne kapkodj Kovalcsik, ne kapkodj. Agyalapi Jenő nem szorul mások segítségére, ezt jól jegyezd meg.*

— *Ha nem, hát nem. Bár nekem úgy rémlik, mintha a bringát is együtt raktuk volna ösz-sze a nyáron.*

— *Bringa?... Igen, igen, már emlékszem. Te mindössze a kereket, a láncot, a hajtókart, a kormányszerkezetet, meg a lámpát szerelted fel a vázra. Ha ezt segítségnek nevezed...*

— *Akkor mindenesetre nem sértődtél meg érte. Mint ahogy Cakumpak Tónira sem haragudtál, amikor elmagyarázta a térképjeleket a kiránduláson. Különben már a tibeti fennsíkon járnátok.*

— *Cakumpak Tóni csak azt mutatta meg, hogy merre kell mennünk. Utána már simán hazataláltunk!*

— *Ami igaz, az igaz. Bravúros teljesítmény volt. De én arra is emlékszem, hogyan készült el a faliújság. Aminek te vagy a felelőse.*

— *Meg kell zabálni a memóriádat. Nos, hogyan készült el a faliújság, aminek én vagyok a felelőse?*

— *Ó, semmi különös nem történt. Ha csak az nem, hogy Bronz Manci alaposan besegített...*

— *Márminthogy Bronz Manci? Tudod mit segített nekem Bronz Manci?*

— *Tudom. Megírta a cikkeket, és beszerezte a szükséges képeket.*

— *De semmi többet!... A faliújságra már teljesen egyedül ragasztottam fel az anyagot. Bronz Manci éppen csak megmutatta, mit hová ragasszak. Mert Agyalapi Jenő önállóan dolgozik, kisfiam!*

— *Hát jó. Akkor dolgozz. Én addig csendben olvasgatok.*

— *Izé... Így nem lehet dolgozni. A fürkésző tekintetek keresztüzében. Különben is... mit olvasol?*

— *A „Sakál Bill nem lankad" című pásztorábrándot. De csak addig, amíg érett megfontolás tárgyává teszed a problémát. Aztán rohanunk korizni.*

— *Hát persze. Mert azt hiszed, hogy lehet így dolgozni, ha állandóan a fülembe dorombolsz. Már el is ment a kedvem az egész feladattól!*

— *Ugyan már, ugyan már. Na figyelj... mint tudjuk, az aránypár külső és belső tagjainak szorzata egyenlő. Tehát...*

— *Nézd Kovalcsik, a szöveg nem kell. Csináld meg a feladatot addig belekukkantok ebbe a könyvbe...*

— *Nna... már meg is van. Most aztán rohanjunk a jégre, mert azonnal sötét lesz. Várj! Majd segítek elpakolni a cuccot.*

— *Fl a kezekkel a tanszereimtől! Hányszor mondjam még, hogy Agyalapi Jenő önálló ember? Majd pont tőled kérek segítséget!?...*

Cser Gábor

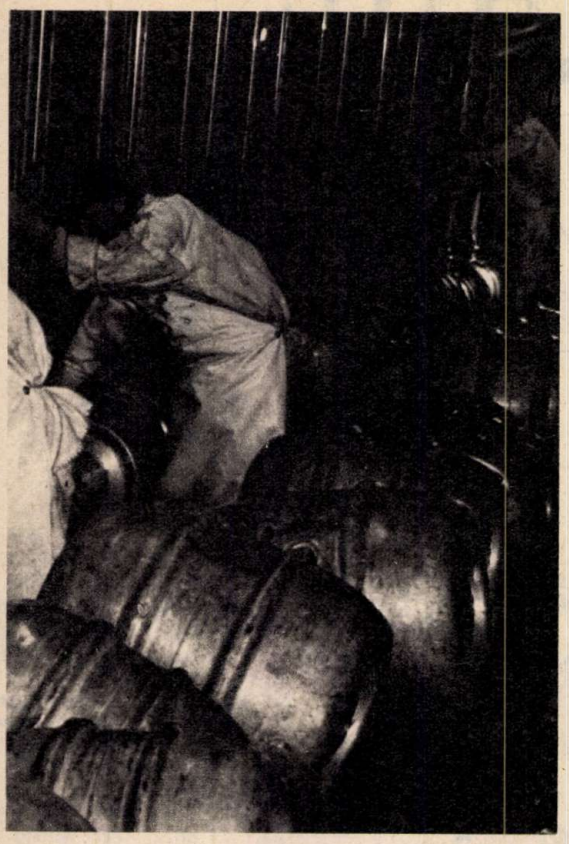

1976–77. tanévben általános iskolát végző fiúk!
Jelentkezzetek a söriparba

SZAKMUNKÁS-SÖRGYÁRTÓ TANULÓNAK

a Bercsényi Miklós szakmunkásképző iskolában

Budapest X., Maglódi út 4., valamint
a Kőbányai Sörgyár személyzeti osztályán

Budapest X.,
Maglódi út 17.
A vidéki tanulóink
kollégiumi
elhelyezéséről
és teljes ellátásukról
gondoskodunk.

A megállapított
ösztöndíjon felül,
szerződéskötés
esetén, a tanulók
havi 250 Ft
társadalmi ösztöndíjat
is kapnak.

KŐBÁNYAI SÖRGYÁR

NYOLCADIKOS FIÚK, LÁNYOK! FIGYELJETEK A GYÓGYSZER-VEGYÉSZETI GYÁR 1977-78. évi beiskolázási tervére!

A gyár jól felszerelt saját tanlaboratóriumában és korszerű üzemeiben 13 szakmában képez szakmunkásokat:

1. gyógyszergyártó, 2. műanyagos, 3. csőszerelő, 4. lakatos, 5. esztergályos, 6. hegesztő, 7. mechanikai műszerész, 8. víz- és gázvezeték-szerelő, 9. kőműves, 10. ácsállványozó, 11. asztalos, 12. festő-mázoló, 13. villanyszerelő.

Végzősök a szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után a gimnázium vagy szakközépiskola esti tagozatának II. osztályában folytathatják tanulmányaikat, és sikeres érettségi vizsga után 6 hónappal, technikusi minősítő vizsgát tehetnek.

A FIÚK KOLLÉGIUMI ELHELYEZÉSÉRŐL GONDOSKODUNK (kivétel a mechanikai műszerész szakma).

A szakmunkástanulók társadalmi ösztöndíjat, nyereségrészesedést és szorgalmas munka után jutalmat kapnak.

JELENTKEZZETEK SZAKMUNKÁSTANULÓNAK

az EGYT Gyógyszervegyészeti Gyár személyzeti főosztályán személyesen: Budapest X., Keresztúri út 30–38.; levélben: 1475 Budapest, Pf. 100; telefonon: a 836-702 számon.

Kérjetek ismertetőt a gyárról!

IZOMLECKÉZTETÉS 2.

Reméljük, sokan kipróbáltátok már az otthoni használatra javasolt gyakorlatokat, és sikerült megnyerni e nemes ügynek testvéreteket, sőt még az apukákat is. De nem szeretnénk, ha anyunak nem jutna szerep a testnevelési házi feladat „megoldásában". Ezért a mostani gyakorlatok között már az ő segítségére is szükség lesz.

1. Üljetek le, támaszkodjatok hátul a kezetekre. Jobb lábatok emelésével emeljétek jó magasra a csípőtöket, majd ereszkedjetek vissza ülésbe. Bal láb emeléssel folytassátok a gyakorlatot. A nagyobb erőkifejtés érdekében felhasználhatjátok a heverőt, fotelt vagy a puffot (1. sz. kép). Mivel a láb magasabban támaszkodik, jó magasra kell emelni a csípőt és a lábat is. Ez a gyakorlat főleg a hasizmokat foglalkoztatja, de erősödnek a comb- és a karizmok is.

2. Helyezkedjetek el a 2. sz. kép szerint. Fogjátok meg a puffot (vagy más hasonló súlyú eszközt) és emeljétek minél magasabbra. Változatok: a) a képen látható helyzetből a nehezéket mozgassátok előre-hátra úgy, hogy hátramozgásnál üljetek le a sarkatokra; b) a nehezéket tegyétek le oldalt és — lehetőleg nyújtott karral — egy lendülettel emeljétek át a másik oldalra. A háromféle gyakorlatot ne egymás után, hanem más feladatok közbeiktatásával végezzétek.

3. Kiinduló helyzet: a 3. számú kép szerint. Végezzetek karnyújtást, miközben anyuka bokátokat fogva feláll. Innen egyszerre ereszkedjetek vissza a kiinduló helyzetbe.

Ne felejtsétek el az „izomleckéztetés" legfontosabb szabályait: rendszeresen, az ismétlések számának fokozatos emelésével, és a különböző gyakorlatok váltogatásával tornázzatok! Az is lényeges, hogy a szabadtéri lehetőségeket igyekezzetek minél jobban kihasználni.

Kép és szöveg:
Lovas Albert

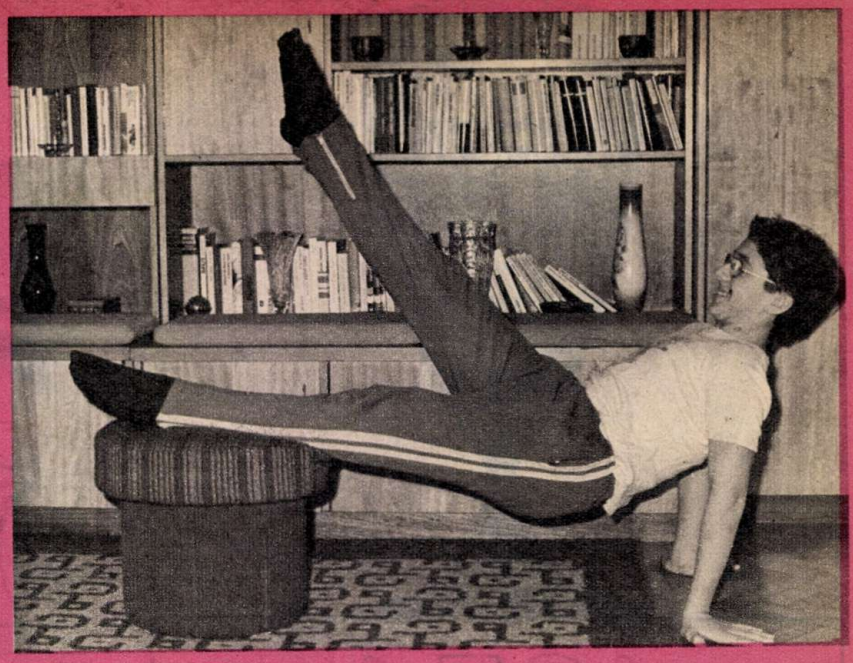

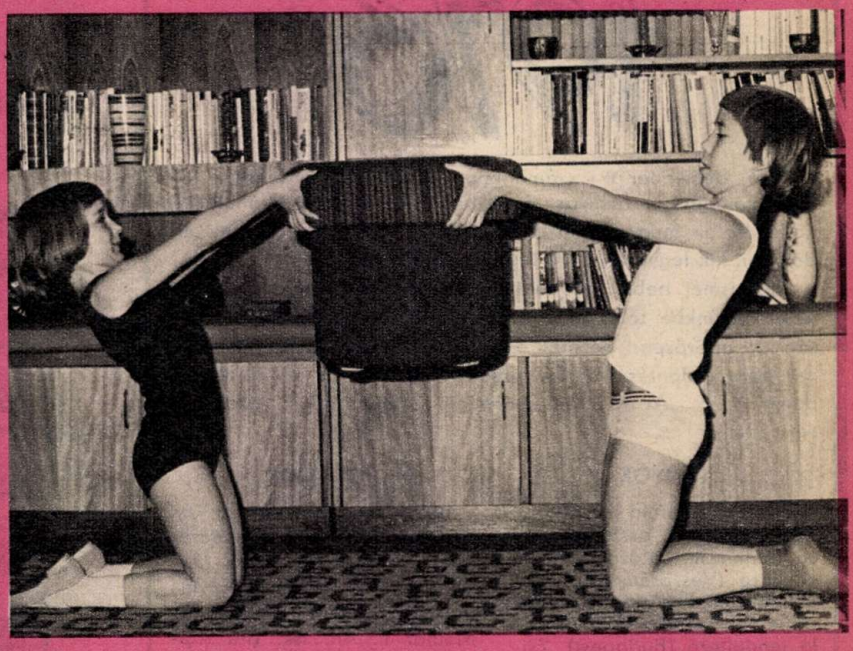

AZ ÉV ÚTTÖRŐ SPORTOLÓI ÉS CSAPATAI

1976

1976. december 8-i számunkban jelent meg a jelöltek listája, valamint a felhívás, amelyben arra kértünk benneteket, könnyítsétek meg a választást, szavazataitokkal segítsetek eldönteni, kik legyenek 1976 legjobb úttörő-sportolói.

Nos, ismét bebizonyosodott, hogy számíthatunk rátok, szerkesztőségünkbe több mint ezer szavazat érkezett! Ezek alapján az úttörősport vezetői és újságírók jelenlétében – megszületett a döntés. Múlt évi teljesítményükkel az alábbiak érdemelték ki „Az év úttörő-sportolója" címet, és az ezzel járó serleget:

LÁNYOK

Bácsy Rita síelő (Heves m.), Bolvári Ildikó asztaliteniszező (Tolna m.), Kovács Márta sakkozó (Veszprém m.), Sepsei Andrea kosárlabdázó (Budapest), Szentirmay Gabriella modellező (Budapest), Zsiros Gabriella tornász (Békés m.).

Az Úttörőszövetség különdíját Dormán Csilla lövész (Nógrád m.) nyerte.

FIÚK

Balázs László tornász (Fejér m.), Baracsi Gábor tájékozódási futó (Budapest), Borbély József labdarúgó (Szabolcs m.), Kovács Zsolt síelő (Budapest), Noll Csaba szánkózó (Komárom m.), Vajda Rudolf atléta, kézilabdázó (Baranya m.).

Az Úttörőszövetség különdíját Mészáros Csaba tornász (Bács m.) nyerte.

CSAPATOK

Balassagyarmat, Dózsa Gy. Ált. Isk. (kispályás labdarúgók), Békéscsaba, II. sz. Ált. Isk. (leány „A" kategóriás tornászcsapat), Kecskemét, Molnár E. Ált. Isk. (fiú röplabdacsapat), Szolnok, Koltói Anna Ált. Isk. (leány négytusacsapat), Veszprém m. (A/1-es modellező csapat), Zsombó, Ált. Isk. (fiú és leány tollaslabdacsapat).

A Magyar Televízió Gyermekosztályának különdíját Ajka, 6. sz. Ált. Isk. (leány röplabdacsapat), az Oktatási Minisztérium különdíját Szabolcs megye fiú tájékozódási futó váltója kapta.

A díjak átadására 1977. II. 28-án, Budapesten kerül sor. Az érdekeltek levélben kapnak meghívást.

A beküldött szavazatok közötti igen sok hat, vagy még ennél is több találatos szelvény akadt, ezért szerkesztőségünk úgy döntött, hogy a nyertesek körét kibővíti. Az értékes sportszerekkel jutalmazottak névsorát a díjak átadásáról készült riportunkkal egyidőben közöljük!

Néhány pillanatot ragadtunk ki csupán a szovjet gyerekek életéből. A játék, a pihenés, a sport örömteli pillanatait. De ahogyan egyetlen cseppben is valamiképpen benne van az egész óceán, ebből a néhány jelenetből is levonhatunk legalább két magától értetődő következtetést.

Az egyik az, hogy hazánktól sok ezer kilométerre éppen úgy terem az öröm, mint nálunk, akár kemény edzésről, akár csúszkálásról, akár játékos fürdőzésről van szó.

A másik meg az, hogy a természetünkből és életkorunkból fakadó játékosságunkat még a mínusz 40 fokos hideg sem képes „befagyasztani"! . . .

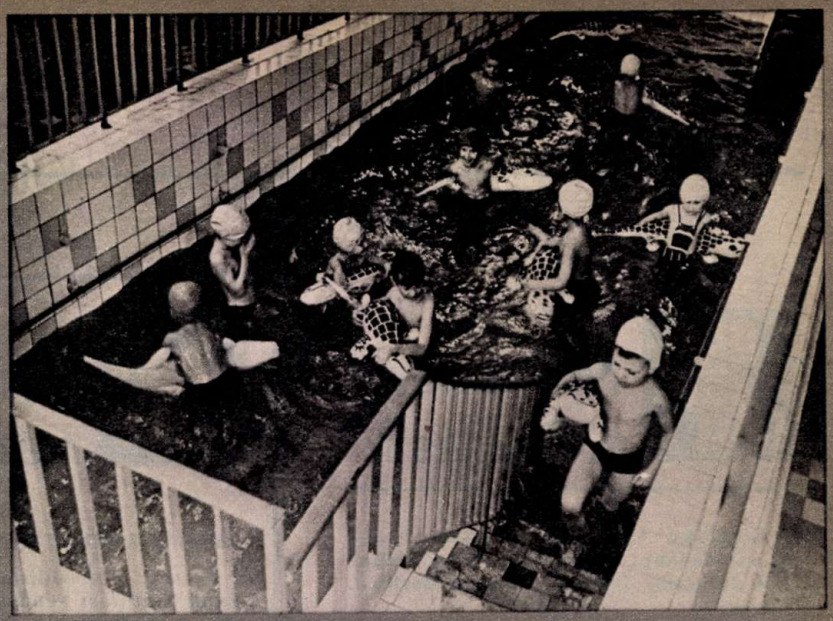

FAGYÁLLÓ VIDÁMSÁG

Nálunk történt, hogy...

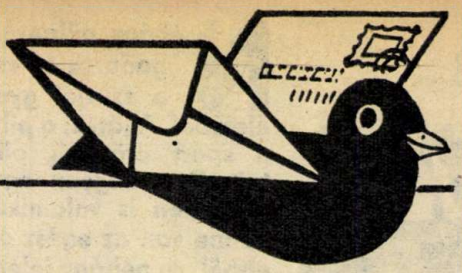

Mit üzen a Pajtás?

Bereczky Ágnes, Tura; Orsos János, Kozármisleny; Vereb Éva, Pécs; Pálinkás Julianna, Bokány; Tordasi Borbála, Barcs:

Tudósítói munkátokért dicséretet érdemeltek. Várjuk beszámolótokat a rajok munkájáról és az otthoni feladatokról.

OLIMPIA ŐRS, ALBERTIRSA: A kért cím: Fővárosi Vidám Park, 1146 Budapest, Állatkerti krt. 14—16. Miért akartok velük levelezni?

ZSARNÓCZKI ZSUZSA, Nagykőrös: Nagyon illedelmes vagy. A pályázathoz nem kell külön engedély. Válaszra se várj, csak az eredményhirdetésre. Sok sikert!

L. SÁNDOR, SOMOGY MEGYE: Később talán hálás leszel, hogy nem közöltük a verset. Egy szelídebb részlet „ízelítő"-nek: „Előkerült fazék, teknő, lábos, és egy rögtönzött mészáros." Olvass sokat! Írjál is, de ne kérj mindjárt közlést.

MAGDA INGRID, DOMBÓVÁR: Szép a csapatjelvényetek. Tervezőjét, Cser Gabriellát és a patronáló KISZ-eseket szeretettel köszöntjük.

ERDÉLYI és KARÁCSONY ILDIKÓ, HÉDERVÁR: Mindketten szépen verseltek, jó témát választottatok. Az egyik versből idézünk: „Van nekem egy jó barátom, az iskolát vele járom. Színes piros mint a vérem, és ha kell, hát meg is védem..." — szól a vers a nyakkendőről.

KOVÁCS GYÖRGY, 1161 BUDAPEST, Csömöri út 19.: Köszönjük a felajánlott lapokat. Címedet azért közöltük, hogy valamelyik közeli úttörőcsapatból jelentkezhessenek az összegyűjtött Pajtás-példányokért.

TÖRPE ŐRS, BÉKÉSCSABA: Nagyon ötletesen, ügyesen dolgoztok, kár, hogy nem lehettünk ott összejöveteleiteken.

K. MARIANN, PÉCS: Nem szép és nem is okos dolog, hogy másnak a sorait lemásolod és úgy küldöd be, mintha te gondoltad volna ki. Szép az írásod. Biztosan tudsz önállóan is fogalmazni!

KERESZTES IMRE, KISTAPOLCA: Azt ajánlom, hogy vedd ki a könyvtárból az „Ügyes kezek" című barkácskönyvet. Sok sikert!

ROBIN HOOD ŐRS, GÖRCSÖNY: Gratulálunk az ötletes gyűjtőmunkához.

A művészetek vándorútján

BRIGÁDTÁRLAT

Testvér szocialista brigádunk kiállítást rendezett. Minket is meghívtak a tárlatukra.

Nagyon sok, szép kézimunkát láttunk. Volt kalocsai és matyóhímzés is. Festmények is szerepeltek. Az üzemben dolgozó fiatal művész képei voltak. Nekem legjobban egy faragás tetszett. Öreg halászt és a zsákmányát ábrázolta.

Hazafelé eldöntöttük, hogy mi is rendezünk művészeti tárlatot.

Bellai Edit, Barcs

EMLÉKHÁZ

Csapatunk minden úttörőrse ellátogatott a szekszárdi Babits Mihály emlékházba. Megnéztük a múzeumi kiállítást, majd egy feladatlapot töltöttünk ki. Kaptunk egy emléklapot, amit az őrsi naplóba ragasztottunk.

Babits Mihály születésének évfordulóján minden gyerek egyenruhába jött és egy szál virágot helyezett el az iskolánkban levő szobor elé.

Ulrik Judit, Szekszárd

Szolidaritás

Mi a szekszárdi 4-es számú Zója Úttörőcsapat úttörői szolidaritási csapatgyűléssel fejeztük ki együttérzésünket az elnyomott chilei nép iránt.

A műsort csapatvezetőnk kezdte a chilei helyzet ismertetésével. Majd a 7/a. osztály irodalmi szakköre adott elő egy tartalmas műsort. Közben hallottuk az elhunyt nagy politikus, Salvador Allende egyik beszédét lemezfelvételről. A KISZ-es fiatalok chilei forradalmi dalokkal élénkítették az előadást. Később két lány, aki énekelt, és két fiú, aki gitározott, megtanította nekünk a „Törd a kerítést" című dalt.

Tudjuk, hogy azokon, akik még a koncentrációs táborban sínylődnek, csak tettekkel lehet segíteni. Éppen ezért úttörőcsapatunk minden raja munkát, illetve pénzt ajánlott fel a szolidaritás számára. (Kővári István, Szekszárd)

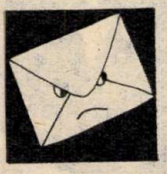

„Leveleznénk"

AZONOS NEVŰ ÚTTÖRŐCSAPATOKKAL, RAJOKKAL: Kossuth Lajos raj, 3661 Hódoscsépány, Széchenyi út 117; Petőfi Sándor raj, 8092 Pátka, Vak Bottyán tér 2; Ságvári Endre raj, 4764 Csengerújfalu, Kossuth Lajos u. 61; Mező Imre Úttörőcsapat (Dózsa raj), 4536 Ramocsaháza, Kossuth Lajos u. 56; Hermann Ottó raj, 5052 Újszász, Kossuth Lajos u. 13; Tigris őrs, 2230 Gyömrő, Általános Iskola; Mókus őrs, 2045 Törökbálint, Ságvári Endre u. 40; Ibolya őrs, 7353 Izmény, Általános Iskola; Csipolinó őrs, 9600 Sárvár, Székely u. 18; Kalóz őrs, 5143 Jánoshida, Fő u. 31.

Sok-sok beszámolót kaptunk, amelyben a parlament határozatainak megvalósulásáról olvashatunk. Vannak, akik arról is írnak, milyen ajándékokat kaptak. Jó az, hogy nemcsak az ünnepélyes átadáskor örülnek, hanem óvják, szépítik értékeiket.

Klem Éva nagymányoki 8 éves kisdobos festménye, mellyel Pécsett I. díjat nyert

Gazdagabbak lettünk

A KÉRÉS TELJESÜLT

Csapatparlamentünkön javasoltuk, hogy az iskola folyosóján alakítsunk ki politikai sarkot. A kérés teljesült. A nyolcadikos fiúk a gyakorlati foglalkozáson készítettek egy falitáblát, amelyre feltűzhetjük a cikkeket, a képeket. Ezeket az úttörők vágják ki és gyűjtik össze a folyóiratokból, napilapokból. De nemcsak gyűjtünk, hanem a rádió és a televízió híreiből magunk is készítünk anyagot. Az összeállítás hetenként kétszer kerül ki a falitáblára. Sokat tanulhatunk belőle.

Cseh Erzsébet, Darnózseli

HÁLÁS SZÍVVEL KÖSZÖNJÜK

Városunk felszabadulásának évfordulóján nagy örömben volt részünk. Iskolánknak szaktantermeket adtak át. Így már van kémia, orosz, számtan, élővilág, történelem termünk, valamint egy lány és egy fiú gyakorlati műhelyünk. Ezek a helyiségek szemléltetőeszközökben gazdagok, ezért a tanulás érdekesebb, könnyebb és eredményesebb bennük.

Lanku Ildikó és Tóth Angéla, Kazincbarcika

ÜLTETÜNK, ÉPÍTÜNK

Rajunk lakóterületünkön végez társadalmi munkát. Csapatparlamentünkön elhatároztuk, hogy az iskolánk mellett épülő ifjúsági parkban minden úttörő elültet egy fát és tavasszal a park építésében is részt veszünk.

Testvér KISZ-szervezetünkkel közös klubdélutánt rendeztünk. A belépő az úttörőnyakkendő és a tornacipő volt. A zenés, verses, csatakiáltásokkal színesített műsort az Olimpia raj tagjai nagy sikerrel mutatták be. Ezután következett a legizgalmasabb esemény, a sorsolás. Sok szép ajándék talált gazdára.

A KISZ-szervezet ajándékokkal lepte meg azokat a gyerekeket, akik az úttörőmunkában jó eredményt értek el.

Szkupi Amália, Nádudvar

NEKED KÖSZÖNJÜK, PAJTÁS

A televízióban megnéztük a „30 éves a Pajtás" című műsort. A közvetítés alatt született meg az ötlet — jó lenne, ha nekünk is lenne őrsi szobánk.

A műsor után elmentünk egyik őrsi tagunk édesanyjához. Megkérdeztük, nekünk adja-e az udvarukban levő használatlan helyiséget. Szívesen átadta. Szépen kitakarítottuk, a hulladékgyűjtésen szerzett őrsi pénzből függönyt és berendezési tárgyakat vásároltunk. Mindenki hozott valamit, ki képet, ki terítőt, ki lábtörlőt.

Ma már minden foglalkozásunkat, baráti összejövetelünket az őrsi szobában tartjuk. A találkozók után kitakarítjuk és tovább csinosítjuk kis kuckónkat.

Törpe őrs, Békéscsaba

jegyzet

CSAK A FARMER FONTOS?

Nem közömbös se nektek, se szüleiteknek, így természetesen a mi számunkra sem, miként öltözik, milyen divatelképzelése van a ma tizenévesének. Tudom persze, hogy éppen a Pajtás olvasóinak ízlése a legváltozékonyabb, mint ahogyan érdeklődése is. Tíz-tizennégy éves korban szinte egyik napról a másikra unalmassá válhat számotokra az, ami eddig a legérdekesebbnek tűnt. Süllyesztőbe kerül a korábban annyira kedvelt, agyonhordott pulóver, nem is szólva arról, hogy leggyorsabban a tíz-tizennégy éves korban növitek ki ruháitokat, nőttök, erősödtök és egyszerűen nem megy rátok az eddig oly kényelmes és kedvelt cipő vagy nadrág.

Ruházati iparunk és a kereskedelem szerencsére egyre inkább számol ezekkel a körülményekkel és igyekszik az igényekkel, a divattal és a valós szükséglettel lépést tartani. Ez persze nem mindig sikerül. Hovatovább naponta hallani a tv-ben, rádióban, a farmerruházat problémáiról. Vannak iskolák vagy osztályok, és mitagadás úttörőközösségek is, ahol nem a tudás, a szorgalom, hanem a farmernadrágok márkája adja meg a rangot. Tizenéves lányok között is kezd elharapózni, hogy csak a külföldi cucc az igazi. Az efféle dolgokon mi felnőttek rendszerint csak mosolygunk, nem kell komolyan venni nektek sem.

A boltokban persze még nincs minden rendben. A szép kirakatban látott holmikat bent a boltban már alig-alig lehet kapni. A farmerügyben nem elég a sok nyilatkozat, helyette megfelelő, a ti igényeiteket kielégítő, nektek is tetsző farmeranyagokat kell gyártani vagy importálni és ha már az anyag megvan, akkor azt valóban divatosan is szabni.

A gyerekcipők nagy százaléka sajnos még mindig nem „fociképes" és azt egyszerűen nem lehet elfogadni, hogy csak „rendeltetésszerűen" szabad használni cipőiteket, mert ki tudná azt megmondani, hogy például egy kiránduláson, vagy szánkózás alkalmával mit is jelent ez a hivatalosan megfogalmazott határozószó.

Szerencsére egyre jobban élünk, szüleitek mind többet fordíthatnak arra, hogy szépen, divatosan, kedvetek szerint öltözködjetek, de az nem lenne helyes, hogy az általános iskolát divatbemutató színterévé tegyétek.

Az igazi tekintélyt nem a drága ruha, hanem a jó munka, a tanulási eredmény adja meg egy úttörő számára.

Vasvári Ferenc

I	S	T	V	Á	N
F	Á	B	I	Á	N
V	I	L	M	O	S
B	Á	L	I	N	T
G	Y	Ö	R	G	Y
M	A	R	G	I	T

HOL A HETEDIK?

Ezt a hat nevet addig csúsztasd jobbra vagy balra, amíg az egyik függőleges oszlopba egy lánynevet nem kapsz megfejtésül.

A rejtvények megfejtéseit postai levelezőlapon küldd be. Aki legalább két rejtvényt megfejt, s a megfejtése jó, már részt vesz a jutalomsorsoláson.
Beküldési határidő: február 20.

A rejtvényeket Bronesch Ottília, Horváth Anna (keresztrejtvény), Füleki János, Ipacs László, Szitás György és Zala József készítették.

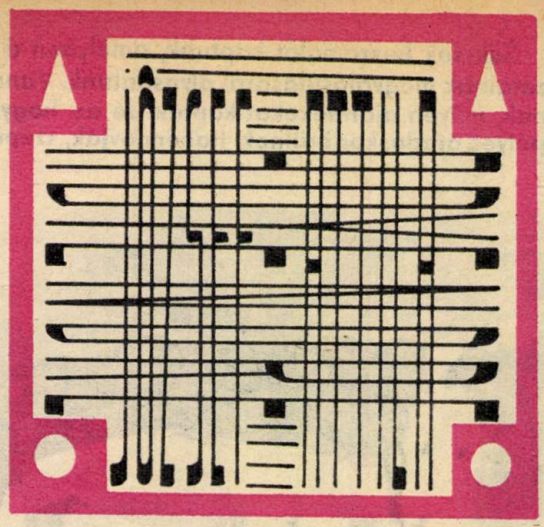

TITKOSÍRÁS?

Két nagy magyar költő neve van elrejtve a rajzon. Vajon kik ők?

KÉTSZÍNŰ KÖRÖK

Ha jó megfigyelő vagy, meg tudod állapítani, hogy a fekete vagy pedig a színes körök között van két egyforma mintázatú.

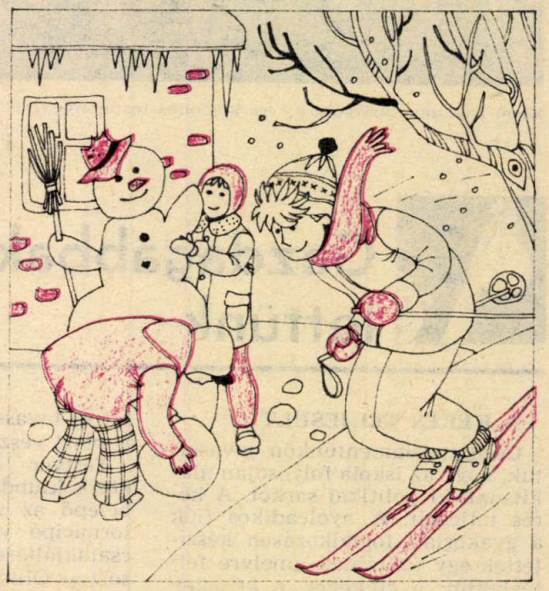

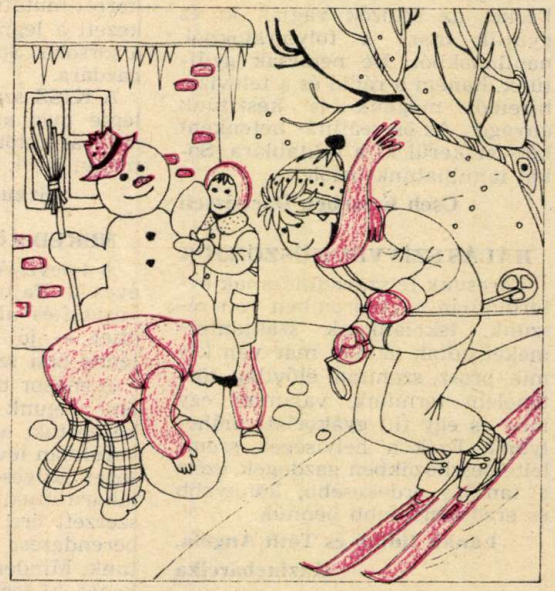

JÓ MEGFIGYELŐ VAGY?

Két téli képet látsz magad előtt. Első látásra biztosan azt mondod: egyformák: De ha jobban megnézed... akkor már eltéréseket fedezel fel. Nos, hány eltérést találsz?

TÜRELEMJÁTÉK

Egy olló és egy kis türelem szükséges csak; az ollóval kivágod a fotórészeket, azután ha türelmesen rakosgatod egymás mellé, összeáll a kép. Mit ábrázol?

NYERTESEK 2. szám

Ács Ágnes, Polgárdi; Ádám Erzsébet, Lakitelek; Bakki István, Jászberény; Csima László, Borota; Dévényi Zoltán, Komló; Egle Anikó, Bátaszék; Fecske Erika, Felsőtelekes; Hodossy Katalin, Mezőtúr; Kaiser Antal, Somogyhárságy; Kis Margit, Karmacs; Kohár Zoltán, Sajókápolna; Kovács Ildikó, Uzsabánya; Mészáros Lajos, Hajdúszoboszló; Nagy István, Debrecen; Németh Károly, Naszály; Pokó József, Kazincbarcika; Siklósi Sándor, Miskolc; Szücs Judit, Sajószentpéter; Tóth Mária, Székkutas; Végh Anna, Csákberény.

SZÁMDOBOZ

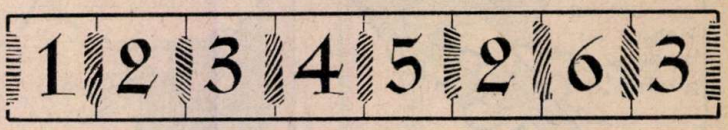

1. Nemesfém — 16 153
2. Kisgyermekre vigyáz — 2 121
3. Tisztaság — 2 452

Ha a három meghatározást helyesen fejtitek meg, s a betűknek megfelelő számokat behelyettesítitek a számdobozba, egy költő nevét kapjátok megfejtésül.

BUDAPEST

Rejtvényünk fő soraiban Budapesttel foglalkozunk. A vízszintes 1., 19., 32., valamint a függőleges 21. sorok megfejtését küldjétek be.

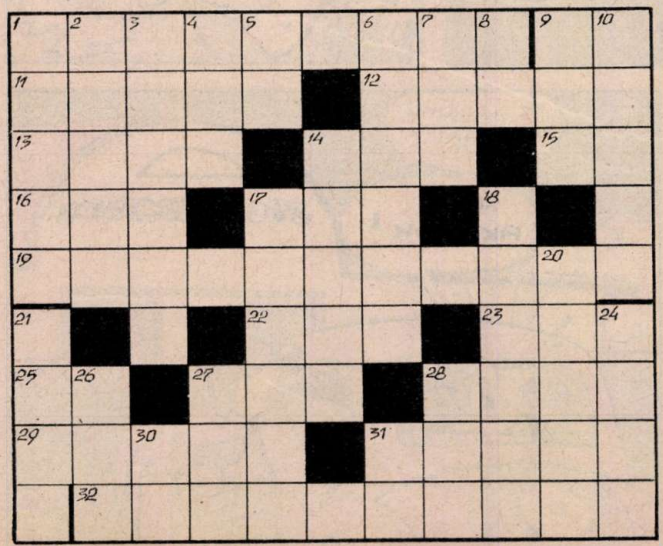

VÍZSZINTES: 1. **Utca Budapest V. kerületében. Neve egy bizonyos féle vámot jelentett, amit nemcsak a külföldről behozott árukra, hanem a belföldiekre is fizetni kellett és nem mindig az államkincstárnak, hanem egyes kiváltságosok (nemesek, városok stb.) is szedhették. Már a középkorban létezett.** 9. Szolmizációs hang. 11. Kézzel-lábbal hadonászó. 12. Szegedi labdarúgócsapat. 13. Megszilárdult vulkáni hamuból képződött kőzet. 14. Nyugatnémet, spanyol és osztrák autók betűjele. 15. Egyforma betűk. 16. Állóvíz, névelővel. 17. Ara kevert betűi. 19. **A török hódoltság egyik emléke, Budán a Fő utcában van.** 22. Helység Komárom megyében. 23. TIL. 25. Egészséges. 27. Az egyik szülő. 28. A fiú felesége, a fiú anyjának szavával. 29. Zenei kifejezés, a. m. szélesen, leglassúbb tempóval. 31. Nagy folyó Afrikában. 32. **Nagy sportlétesítmény, Dávid Károly építész tervei alapján épült.**

FÜGGŐLEGES: 1. Testrészek. 2. Aranynyúl, Dél-Amerika északabb részein élő, a rágcsálókhoz tartozó állatfajta. 3. Hő hozzáadásával, vagy vegyi eljárással hozzátapad. 4. MLA. 5. Az argoszi király lánya a görög mitológiában. 6. Egy bizonyos lombos növényfajta. 7. Mindkét névelőnk. 9. Ellentétes kötőszó. 9. Foci kifejezés, visszafelé. 10. Alföldi falucska volt, környéke ma olaj- és földgázkitermelő vidék. 14. Színésznő, Margit. 17. Jó munkát végez. 18. Ésszel felfogni. 20. Ausztráliában honos nagy testű vadkutya. 21. **Ezt a budapesti pályaudvart teljesen újjáépítették.** 24. Város Franciaországban. 25. Stan és ... 27. AGP. 28. Lehetőség. 30. Sziget Franciaország nyugati partjainál. 31. Kicsinyítő képző.

PIF ÉS A NAGY VERSENY 3.

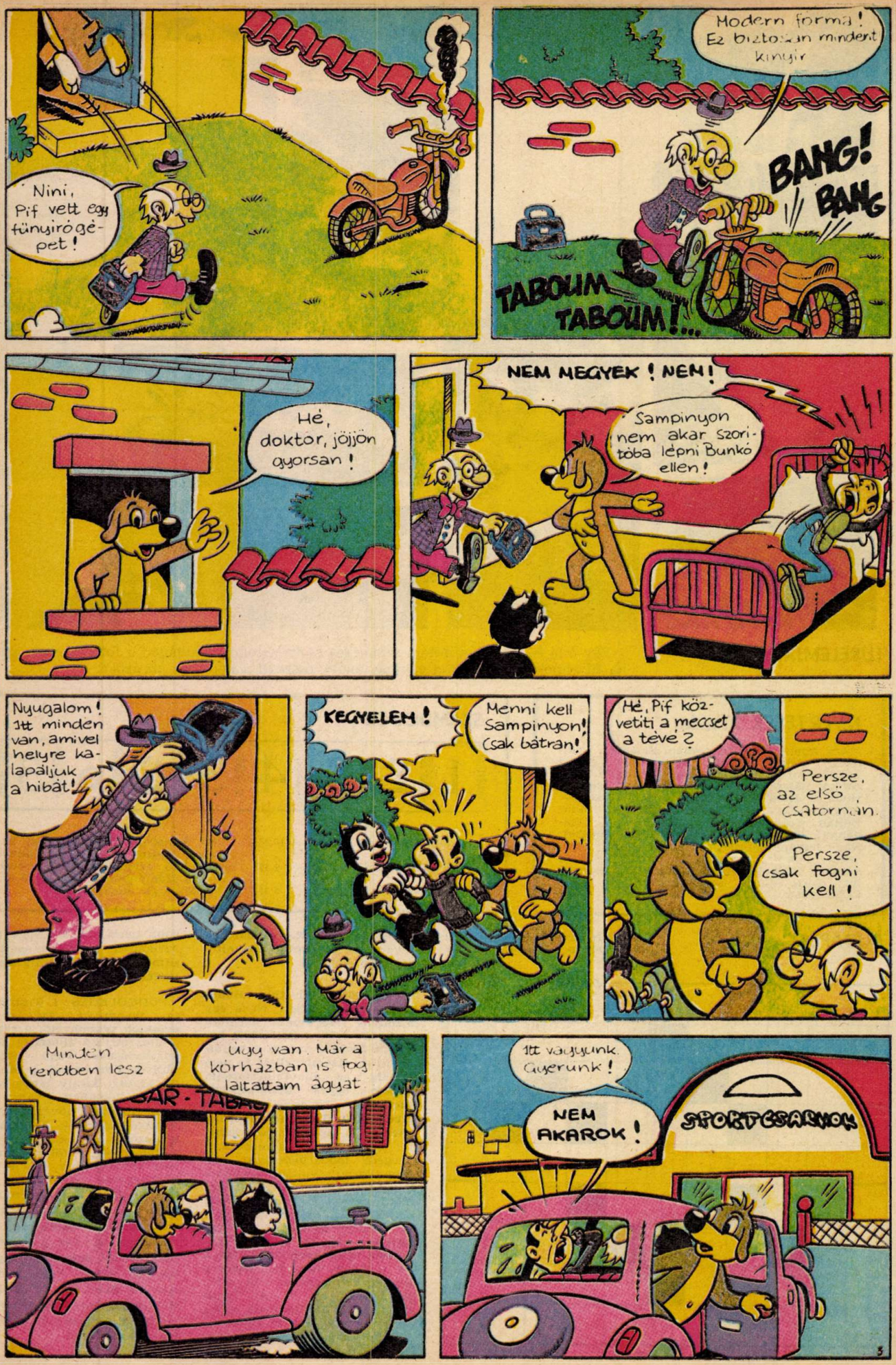

KÉPREJTVÉNY

Könnyítésül eláruljuk, hogy rejtvényünk egyfajta időmérő szerves része.

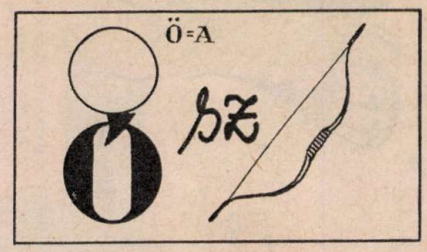

BETŰEMBERKÉK

Két emberfejet állított össze a rajzoló betűkből. Te meg találd ki, melyiknek mi a szakmája? Nem is nehéz, csak a betűket kell helyes sorrendbe raknod.

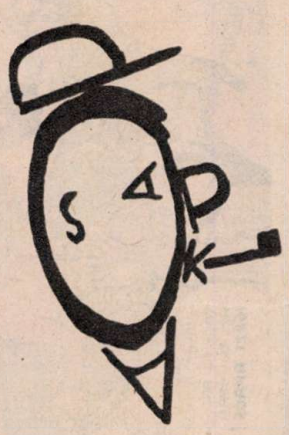

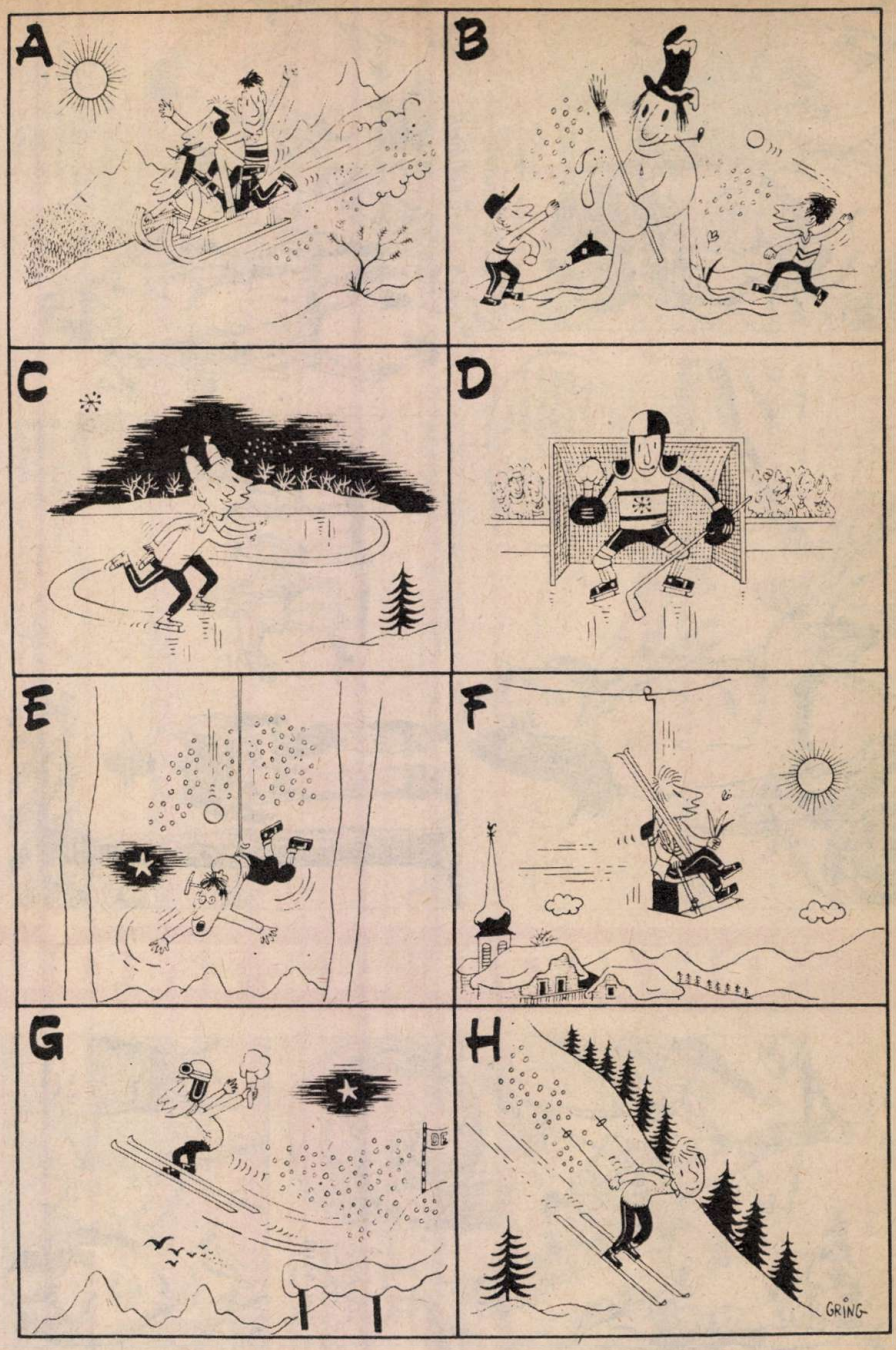

TÉLI KÉPEK

Nyolc téli képet látsz magad előtt. Mindegyik más és más jelenetet ábrázol. De ha jól megfigyeled mindegyiket, észreveheted, hogy két-két képen azonos jelek, tárgyak találhatók? Csak egy példa: az A-val és az F-fel jelzett képen ott a Nap.

Nos, neked még hat ilyen példát kell megkeresned.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
VASVÁRI FERENC
Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató
Szerkesztőség: 1137 Budapest Jászai Mari tér 5.
Telefon: 121-541, 121-549, 121-989.

Postafiók:
1396 Bp. 62. Pf. 508.
Kiadóhivatal:
1065 Budapest, Révay u. 16.
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215–96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: Egész évre 72 Ft, I. félévre 40 Ft, II. félévre 32 Ft.

77.0052 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA, vezérigazgató
HU ISSN 0030–9583

INDEX: 25 696

OKADA AZ INDIÁN FIÚ

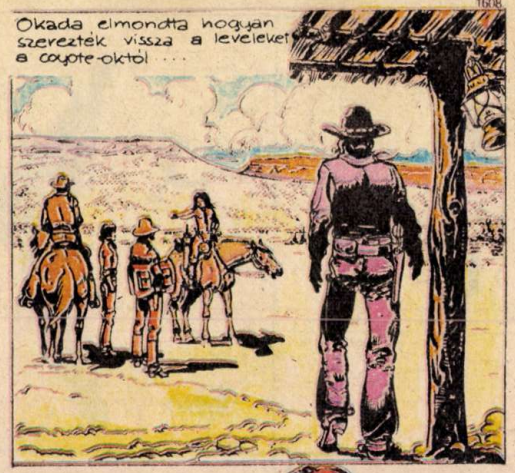

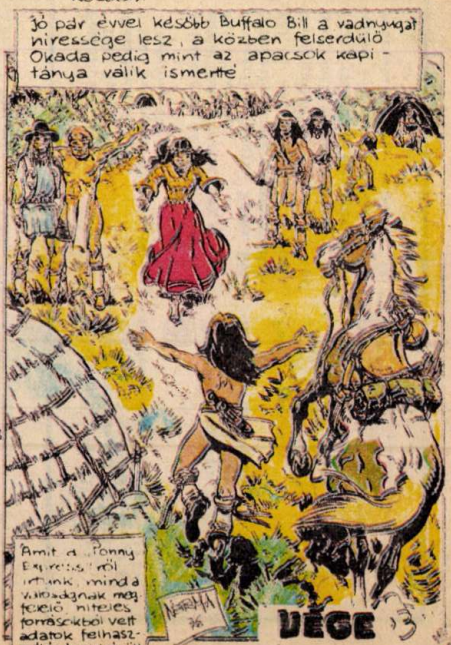

CSONGRÁD MEGYÉBEN JÁRTUNK

FOTÓ: WAGNER MARGIT

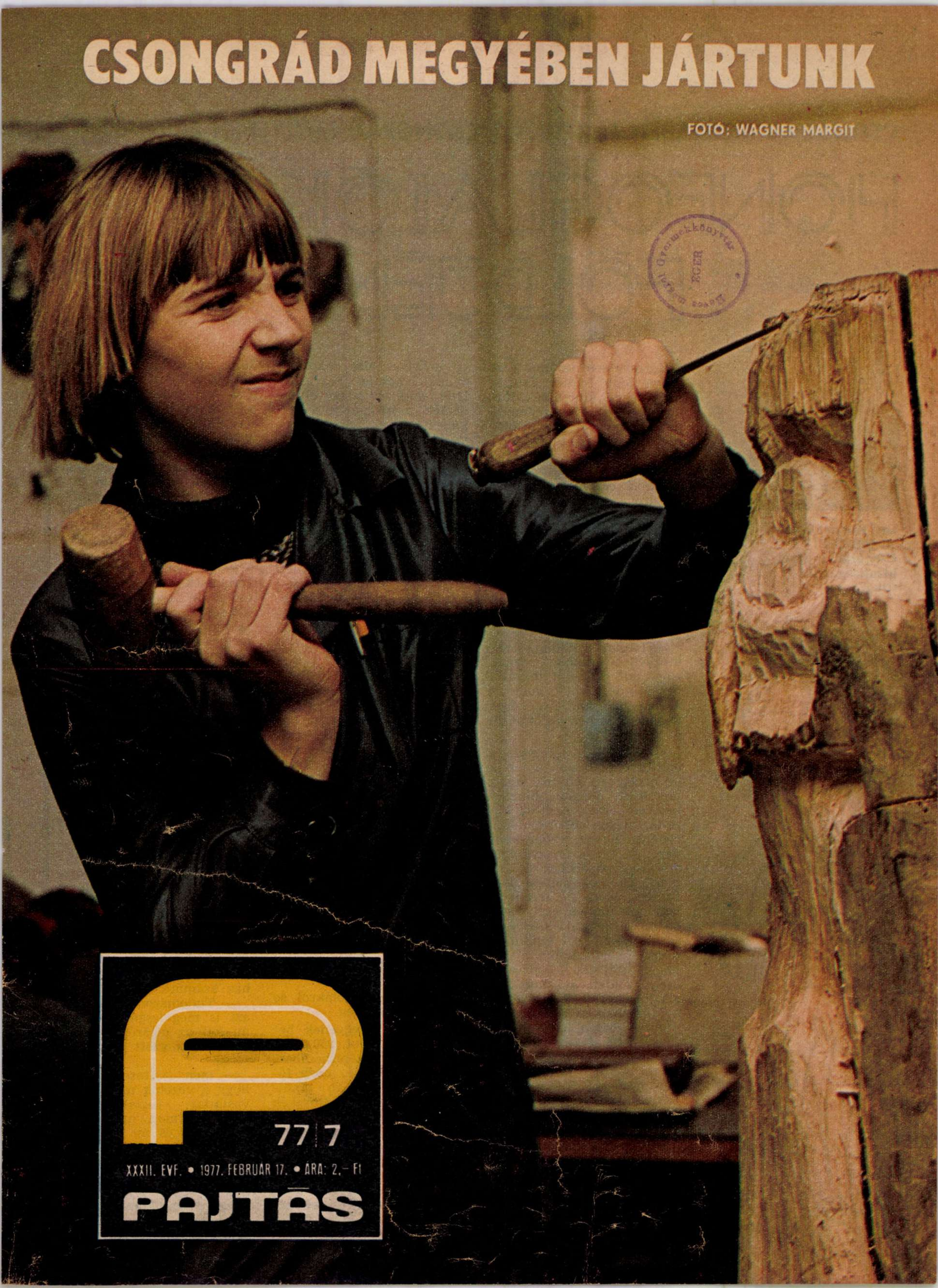

77/7

XXXII. ÉVF. • 1977. FEBRUÁR 17. • ÁRA: 2,– Ft

PAJTÁS

HONFOGLALÓK FÖLDJÉN

Dr. Koncz János az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára

Keresve sem találhattunk volna jobb segítőt Csongrád megye kincseinek kutatásához dr. Koncz Jánosnál. A megyei pártbizottság titkára szinte minden rögét ismeri szűkebb hazájának. Itt született, tanult, alapított családot. A saját sorsáról sajnos szűkszavúan beszél, mert mint mondja: „Nem akarom elvenni a helyet a fontosabb dolgoktól". Pedig élettörténete a felszabadulás utáni évek emberi felemelkedésének szép példája. Az egykori kis tanyai pásztor tudományos kutató, elismert vezető lett.

— Lapunk eddig négy megyét, Szolnokot, Vast, Nógrádot és Zalát mutatta be. Mindegyiknek megvolt a maga különlegessége. Csongrád miben különbözik a többitől?

— Elsőnek a természetet említem. A Napot, amelyik az országban nálunk süt a legtöbbet. Évente mintegy kétezer órát. Acélos búzánk, magas cukortartalmú répánk, hosszú szálú kenderünk, tartós hagymánk, vérpiros paprikánk közismert. De azt kevesebben tudják, hogy itt terem a legtöbb zamatos őszibarack. És mert földalatti melegvíz forrásokban sem szűkölködünk, üvegházainkban télen is piroslik a paradicsom, zöldell a saláta, hízik az uborka. A Tiszában, a Marosban és a Körösben minden évben nagy mennyiségű halat fognak. A folyók széles kiterjedésű árterei, holtágai a vadászok paradicsoma. Ritka madarakra, aranyat, ezüstöt érő őzbak-agancsokra tehetnek szert.

— Nem véletlenül választották ki maguknak e helyet honfoglaló őseink. Ópusztaszeren ma is látható a domb, ahonnan a legenda szerint 896-ban Árpád vezér szólt seregéhez.

— A szeri puszta nemzeti ereklye, első alkotmányunk. bölcsője. „Azt a helyet, ahol mindezt elrendezték, a magyarok a maguk nyelvén Szerinek nevezték, azért, mert ott ejtették meg a szerét az ország egész dolgának" — írta III. Béla király jegyzője. 1945 tavaszán, amikor még szóltak az ágyúk, itt már földet osztottak. Március 29-én ütötték le az első mezsgyekarót. A két honfoglalás dicsőségét hirdeti negyven holdas nemzeti parkunk, amelynek rendezésében, teljes kiépítésében, a történelmi tárgyak gyűjtésében úttörőink is részt vesznek.

— Van egy közmondás: „Aki a Tisza vizét issza, vágyik annak szíve vissza."

— Végtelen síkság, de festőien szép ez a táj. Persze volt idő, amikor elvándoroltak, más vidéken kerestek megélhetést az emberek. Ma a legsűrűbben lakott megye a miénk. És ez nem a vizen, hanem a jó közérzeten, a munkalehetőségen múlik. Mezőgazdaságunk mellett korszerű ipart teremtettünk. S amióta a termálvizet kereső fúró nyomán feltört az olaj, az Alföldön is természetesen hangzik a „Jó szerencsét!" köszöntés. Csongrádban termelik hazánk kőolaj mennyiségének 60, a földgáz 40 százalékát.

— A híres iskolákról se feledkezzünk meg.

— Iskolas megyének becézik Csongrádot. 250 általános, 42 középiskolában, két egyetemén és négy főiskoláján 67 560-an tanulnak. Külföldiek is. Büszkék vagyunk arra, hogy az egyetemek és főiskolák tudományos műhelyeiben, a Magyar Tudományos Akadémia biológiai, gabonatermesztési, kertészeti intézeteiben nemzetközi jelentőségű kísérleti és kutatómunka folyik.

— Ha Szegedről beszélünk, akaratlanul eszünkbe jutnak a Dóm téri játékok.

— Az 1959-ben felújított szabadtéri játékokat eddig egymillió-négyszáznyolcvanezren tekintették meg.

— A KISZ-eseknek külön előadást is tartottak. Jó lenne, ha nyaranta legalább egyszer az úttörők előtt is megnyílna az ország legnagyobb színháza.

— A javaslatot továbbítom az illetékeseknek.

— Az ópusztaszeri nemzeti park építésével kapcsolatban szóba hozta az úttörőket. Szegedi barátaimtól hallottam, hogy a megyei pártbizottság nemrég megvitatta helyzetüket.

— Így igaz. Megállapítottuk, hogy a csapatoknál nem jelszó, hanem élő mozgalom a Bukásmentes őrs, és a Végezzük el együtt a nyolcadik osztályt. Négyszázról hétszázötvenre emelkedett azoknak a csapatoknak a száma, amelyeket testvérkapcsolat fűz a KISZ-alapszervezetekhez. Már ezer ifivezető tevékenykedik a gyerekek között. Születésnapi ajándékként tavaly húsz új sportpályát, húsz játszóteret kaptak. És tizenhat csapatnak több mint félmillió értékű táborozási felszerelést juttattunk el. Szegeden palotának beillő épületet jelöltünk ki az új úttörőház számára.

— Tudomásom szerint azt is megvizsgálták, hogy mi lett az úttörőparlamenteken elhangzott javaslatok sorsa.

— Igen. Intézkedtünk, hogy a vezetők minden javaslattal foglalkozzanak. Mondják meg, mi valósítható meg és mi nem. Azt akarjuk, hogy Csongrádban egyetlen megjegyzés se maradjon válasz nélkül. Minden gyerek érezze; érdemes közös dolgainkon töprengeni, beszélni, életünket alakító javaslatokat tenni.

Faragó György

CSONGRÁD MEGYÉBEN JÁRTUNK

Lebbenő szoknyák, pirosló szalagok, hófehér ingek, egy ritmusra lépő, kényeskedve toppantó lábak. Tavaszt idéző, napsütést váró, gólyákat köszöntő mondókák, tréfás rigmusok. Egymással feleselő, perlekedő fiúk és lányok... Ünnepet elénk varázsoló játékok.

Szeszélyesen kanyargó, összekapaszkodó, hirtelen szétváló sorok, cipósütést feleletenítő, aratást, malomzúgást utánzó énekek. Aki a hajlongó lányokat, legényesen mozduló fiúkat nézi — szinte bőrén érzi a kemence melegét. A sülő cipók illatát... S aki őket hallgatja — igazi tápéi népszokásokkal ismerkedhet meg. S biztosan nem felejti el az 1944. Petőfi Sándor Úttörőcsapat kisegyüttesét, akik évek óta Török József tanár irányításával őrzik, mentik falujuk szép hagyományait.

Dobozy Zsuzsa
Fotó: Gámán Gábor

20 CIPŐ EGY SORBAN

A SZEGVÁRIAK VÁRA

A meredek falépcső s a félhomály után hirtelen kitágul a világ. Megszépül, kiszínesedik, s én — mint aki felért a hegycsúcsra — akaratlanul is mélyet lélegzem.

Az első pillanat a meglepődésé: ilyen szép úttörőotthont ritkán láttam! S miközben a vendég kíváncsiságával nézegetem a bútorokat, képeket, hatalmas játékokat, a csupaszín szobát, a házigazdák már körülöttem ülnek. Büszkén, mosolyogva mesélnek, aztán kézről kézre adnak, mutatják birodalmukat. Olyan természetesen mozognak, járnak-kelnek, mintha ez az épület az iskolával együtt született volna...

A BŰVÖS HARMINCAS

Pedig a szegvári 5333-as számú Hámán Kató Úttörőcsapat otthona tavaly készült el. Méghozzá: közös erővel.

— Mindenki segített — mondja Bora Márti. — A kendergyár, a háziipari szövetkezet, az ÁFÉSZ Kossuth Zsuzsa brigádja, a Gorkij és Puskin Tsz fiataljai. Ezt kaptuk tőlük születésnapi ajándékként.

— Azért rólunk se feledkezz meg! — vág közbe Bakos Erzsi. — Sokat tettünk azért, hogy a mi csapatotthonunk legyen a legszebb. Vasat, papírt gyűjtöttünk. Pontosan harmincezer forintot adtunk az építkezéshez.

— Az avatás — veszi át a szót a lányoktól Gila Laci — május 30-án volt. Mondogattuk is egymásnak, úgy látszik, a harmincas szám nekünk szerencsét hoz.

SZÓT KÉREK!

— Azelőtt osztályokban szorongtunk — emlékszik a régi időkre Miczki Pali. — Most pedig? Az ajtó mindig nyitva áll előttünk. Sőt, amire nagyon büszkék vagyunk, mi láttuk vendégül a megyei úttörőparlamentet.

Új ház — ezernyi ötlet. Új tervek, vágyak, álmok. Talán éppen ettől az otthontól kaptak új lendületet, jobbító kedvet, a fiúk és a lányok. Őket dicséri, hogy a zalaegerszegi Iránytűből Szegváron már valóság lett, hogy az Együtt-egymásért mozgalomban ők nemcsak az iskolában, de a faluban is megtalálták segítőtársaikat.

— Bevezettük az új értékelési rendszert — mondja Klement Erzsi. — Minden második héten, szombaton megbeszéljük az ügyeletesek munkáját. Elindítottuk a „Szót kérek!" akciót. Ha összejövünk, mindenki közreadhatja ötleteit, javaslatait.

— Az úttörőtanács zsetonrendszerrel értékel — folytatja Incze Aranka. — Háromszínű zsetonunk van. Első félévben a fehéret, március 21-ig a kéket, gyermeknap előtt a pirosat kell megszerezni annak, aki igazoltatni akarja: eleget tett a próbakövetelményeknek.

Ami nagyon tetszett: a próbajelvényeket a csapat veszi meg. Csak azok viselhetik, akik megszerezték a három zsetont.

— Ha valamilyen gondunk, problémánk van, az otthonban gyorsan megbeszélhetjük — magyarázza Ágoston Jancsi. — Így semmit sem felejtünk el.

A lányok a kisebbekre is gondolnak. Az újfalusi iskola kisdobosainak mesedélutánokat tartanak. Együtt játszanak, szórakoznak, s ha erre szükség van, tanulnak a leendő úttörőkkel.

Fent a magasban. A tetőről, a tágas teraszról az egész falut, az új játszóteret is láthatják a szegváriak...

Egy serleg a sok közül. Miczki Pali és Ágoston Jancsi a pályaválasztási vetélkedő győztesei...

Ha kinyitod a kisajtót, máris egy mesebeli iskolába csöppensz. Ám, hogy mégse legyen csak mesebeli — kellenek az ötleteid! S hogy mi lesz az? A kupaktanács már összegyűlt...

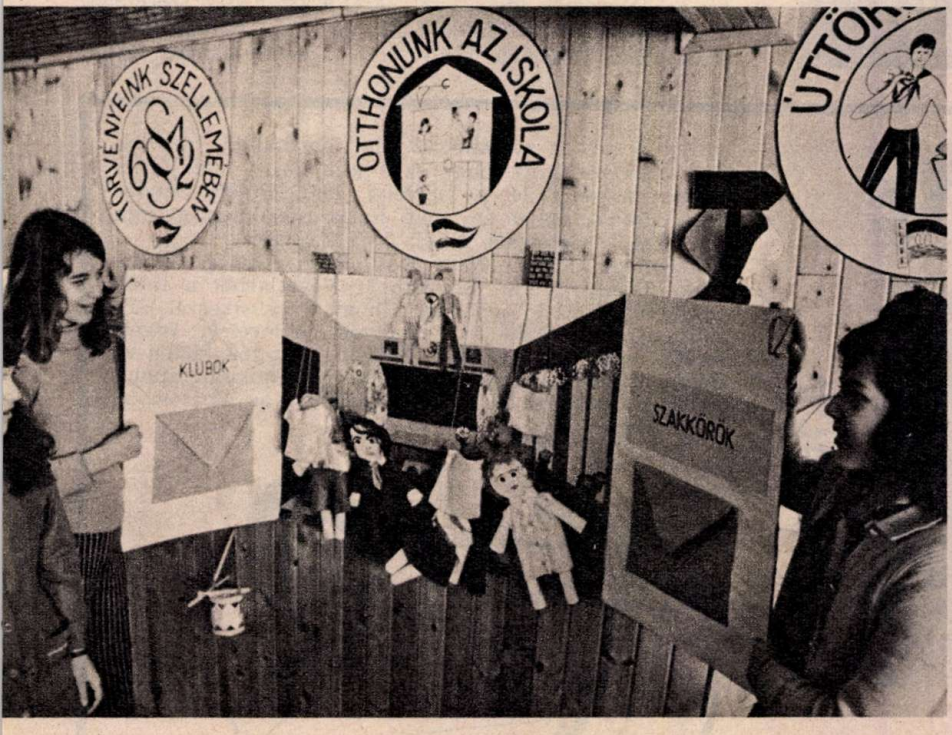

Negyvenöt őrs otthonra talált, s bár kint még csípős szél borzolja a fákat, a gyerekek már a nyárra gondolnak.

... HOGY BÜSZKE LEGYEN RÁNK A FALU

— Kirándulást, akadályversenyeket szervezünk — bólint Szabó Éva. — S hogy mi is segítsünk a felnőtteknek, társadalmi munkát vállaltunk. A tsz fürdőt épít. Elhatároztuk — mi is dolgozunk. Nemsokára nekilátunk az úttörőpark építésének. Szeretnénk annyit tenni, hogy büszke legyen ránk a falu!

Az elhanyagolt grundon még magasra nő a fű. Ám tavasszal — már új park őrzi a szegvári úttörők kezenyomát.

Dobozy Zsuzsa
Fotó: Szalay Béla

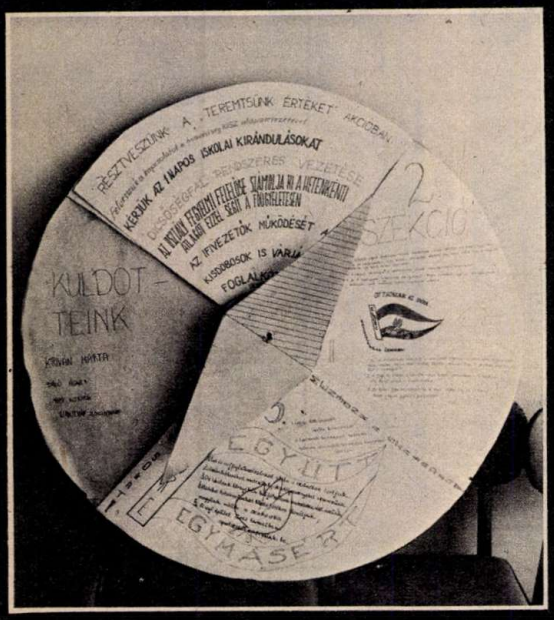

MŰKÖDIK AZ IRÁNYTŰ

A szegedi Mező Imre Általános Iskola csapatfalán láttuk ezt az iránytűt. A fából, kartonból készült „műszer" számlapján a zalaegerszegi parlament ajánlásai szerepelnek a legfrissebb helyi feladatokkal együtt.

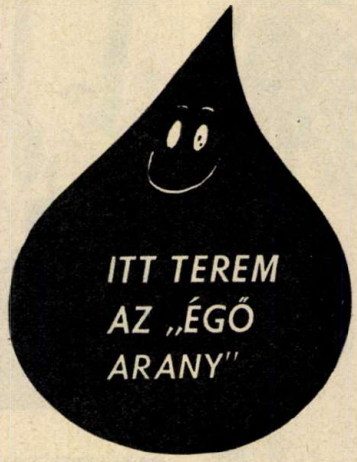

Szeged mellett, a Tisza partján terül el Algyő. Csöppnyi halászfalu volt, ma a megyeszékhely világhírű külvárosa.

Amerre a szem ellát, óriás ezüstgömbök, furcsa alakú tartályok, kígyóként tekergő csövek, örökké fénylő „fáklyák" jelzik, hogy itt található az „égő arany", vagyis a kőolaj.

A környéken alig akad olyan fiú és lány, akit szülein, rokonain, ismerősein keresztül nem kötne valamilyen szál az olajbányászathoz. Korunk kincse egyre nagyobb szerepet kap az algyőiek álmában is. A hetedikes Berthelne Edit például csecsemőgondozónak készül, szabad idejében azonban geológiával foglalkozik. Kőzeteket, föld- és fúrásmintákat gyűjt. Farkas Jóska pedig a nagykanizsai Olajipari Szakközépiskola életét tanulmányozza.

A korszerű technika látványa elbűvöli őket. De kézbe veszik a horgászbotokat, a halászhálókat, hogy a vén Tisza partján, újra és újra megkísértsék a szerencsét. Az új iskola építésének halogatása mellett az a legnagyobb szívfájdalmuk, hogy közeledik a tavasz és a tsz ígérete ellenére nem töltötte fel új gyakorló kertjüket.

— Hatszáz négyszögölnyi területen a nagy szárazság ellenére 11 ezer forint értékű konyhakerti növényt takarított be csapatunk. Elláttuk az óvodát, a napközit és még az üzletbe is jutott friss zöldség — mondta Makai Ágota.

Az acéltornyok árnyékában sem felejtik az örökséget: a víz, a föld szeretetét.

Faragó György
Fotó: Gámán Gábor

KINCSES LADIK

Már a név is romantikus, ám ha hallod, biztosan nem gondolsz arra, hogy ez a különleges vízi jármű egyben múzeum is. A mártélyi 2062. Petőfi Sándor Úttörőcsapat tagjai egy régi halászcsónakban gyűjtik a csapatuk történetét idéző, őrző tárgyakat.

Csizmadia Ica, D. Nagy Kati, Péter Kati és a többiek, tavaly láttak munkához. Végigjárták a falut, megkeresték az idősebbeket, s hogy útjuk sikerrel járt, bizonyítják a régi igazolványok, oklevelek, ingek, nyakkendők és fényképek. A lelkes kutatók ebben az évben is tovább keresik a megmaradt dokumentumokat. Ami nem fér el az öreg ladikban, az úttörőszoba falát díszíti majd . . .

PANORÁMA

ISKOLÁBÓL — A MŰHELYBE

Igazán nem a fotós kedvéért álltak munkapadhoz a szentesi 1096. Kádár Sándor Úttörőcsapat tagjai! Náluk mindennapos dolog, hogy a fiúk az iskola kis műhelyében fúrnak, faragnak, javítgatnak. A városi Asztalos Ktsz néhány évvel ezelőtt szocialista szerződést kötött az iskolával. Azóta a Május 1. szocialista brigád patronálja őket, s mire elvégzik a nyolcadik osztályt, szakmát tanulnak, megismerkednek az asztalosmesterség fogásaival. Akinek kedve van hozzá, akár a brigád leendő tagjaként kezdheti meg az igazi munkát.

HIVATÁSBÓL...

Aki valamikor úttörő volt, nem felejtheti el a közös munkát. tanulást, játékot... aki valamikor úttörő volt, az legyen bármilyen pályán, tovább segít a fiataloknak. Dr. Gácser József, a szegedi Tanárképző Főiskola tanszékvezető tanára, sok-sok évvel ezelőtt mint Békés megyei járási úttörőtitkár dolgozott. Most főiskolai tanárként megismerteti diákjaival az úttörőmozgalom feladatait, céljait, módszereit. Akik nála tanulnak, az úttörőcsapatokban is megállják helyüket, hiszen csapatvezetői „jogosítványt" is kapnak a diploma mellé. Rendszeresen részt vesznek a csillebérci és a zánkai táborozásokon, szegedi úttörőcsapatoknál dolgoznak, felkészülten várják az új feladatokat.

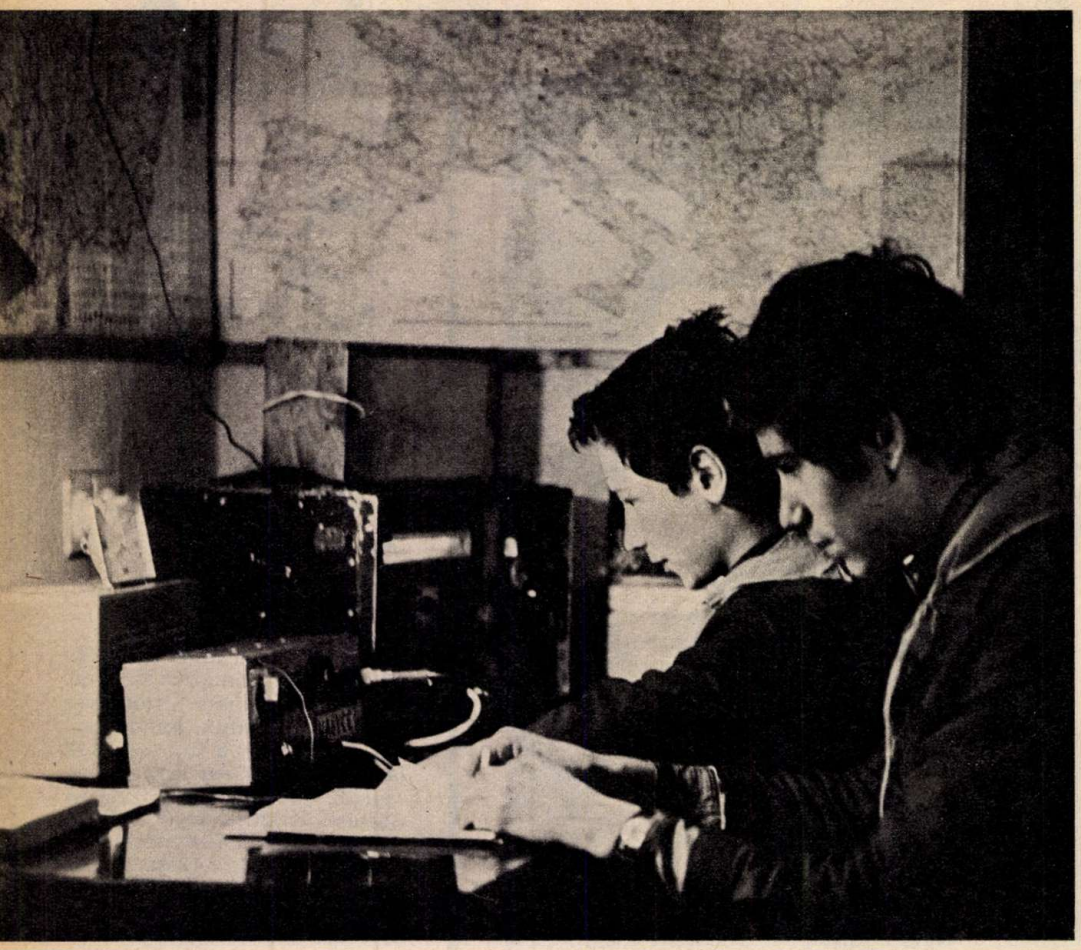

ELSŐK A LEGJOBBAK KÖZÖTT!

Egy pillanat! Néhány szakértő mozdulat, egy kis türelem, s a sípoló, zúgó masina gyorsan megszelídül Koncz Imre keze alatt. Előkerülhet a napló, Rudner Peti már írhatja: új állomás jelentkezett. Neve: GABI... A hódmezővásárhelyi Radnóti Miklós Úttörőház rádiószakkörében a kisebbek a technikával ismerkednek, Koncz Imre és Rudner Peti már a Lenin ifjú távírásza versenyre készül. Naponta sok-sok órát gyakorolnak, hogy teljesülhessen nagy álmuk: elsők legyenek a legjobbak között!

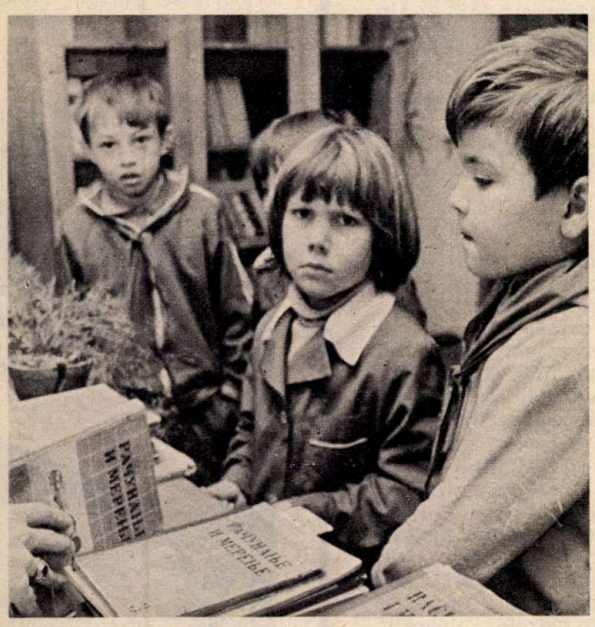

RUZSICA ÉS A TÖBBIEK

Ruzsica anyanyelve szerb-horvát, a magyart, mint idegen nyelvet tanulja. Ilyen osztály tanulóit látogattam meg Deszken. Radity Velimir tanár úr foglalkozik velük.

– A gyerekek értenek magyarul, de anyanyelvüket beszélik jobban. Részben jugoszláviai, részben magyarországi kiadású tankönyvekből tanulnak. A tanítás szerb-horvát nyelven folyik. A szülők szabadon választhatnak, hova járjon a gyerekük. A magyar nyelvet is megtanulják annyira, hogy amikor felső tagozatba kerülnek, már mindent megértenek, magyar iskolában is könnyedén tanulhatnak tovább.

A negyedikes Radin Ruzsicának alig éreztem a kiejtésén, hogy nem magyar az anyanyelve. Deszken a lakosság alig egy tizede délszláv, s így ebbe a maroknyi osztályba három elsős, egy másodikos, egy harmadikos és két negyedikes jár. Kérésemre Radity tanár úr felsorolta a jó tanulókat: Gyukin Olgát, Novkov Zoricát, Rusz Alex Harryt és Radin Ruzsicát. Így hát, az osztály kétharmada jó tanuló! **(Gebri)**

— Az érdeklődést kell ébren tartani ahhoz, hogy az úttörők megőrizzék kezdeményező készségüket — mondja Vallyon Aladárné, országgyűlési képviselő.

MINDENNAPOS VIZSGA

KÉPVISELŐNŐ A KATEDRÁN

Kíváncsi voltam, mennyire ismerik. Először egy tipegő ménikét állítottam meg az utcán.

— Él itt, Csongrádon egy országgyűlési képviselő.

— Tudom — vágott a szavamba. — A tanárnő, Vallyonné.

— A képviselő tanárnőt keresem — szólítottam meg egy gyereket is. — Meg tudnád mondani, hol találom?

— Persze, a matematikatanárom, tessék jönni, megmutatom az iskolát. Rendszerint tanítás után is bent marad. De ha nincs ott, az sem baj, tudom, hogy hol lakik.

*

Amikor felelevenítettem ezeket az epizódokat, Vallyon Aladárné országgyűlési képviselő, a Kossuth Lajos Általános Iskola úttörőcsapatának vezetője szerényen ennyit mondott:

— Kisváros a mienk, ismer itt mindenki mindenkit. Higgye el, ez nem a képviselő népszerűségét jelzi.

— Mióta országgyűlési képviselő?

— Két éve választottak meg.

— Mikor lett csapatvezető?

— Nagyon rég. Tizenhat esztendővel ezelőtt. Közben még városi úttörőtitkár is voltam.

— Ha mondjuk, most szót kapna a parlamenten, mit mondana el tanítványai, az úttörők nevében?

— Elsősorban azt kérném, hogy több lehetőséget biztosítsanak a gyerekeknek az országjáráshoz, természetjáráshoz. Legyen lehetősége minden gyereknek, hogy hazánk minden szép tájára eljusson. Szólnék arról is, hogy jobban irányítsák az általános iskolások pályaválasztását, mert nagyon sokan olyan helyre kerülnek, ahol nem érzik jól magukat, ahol nem szívesen dolgoznak, tanulnak, így aztán természetesen munkájukban sincs sok köszönet.

— Képviselői tapasztalataiból mit tud hasznosítani csapatvezetői munkájában?

— A demokratizmust. Úgy vélem, ha a csapatvezetőség a demokratizmus szellemében dolgozik, akkor jó lesz az úttörőcsapat munkája. Nálunk, szerénytelenség nélkül mondhatom, nincs ezzel baj. Az úttörőtanácsban huszonhat gyerek kapott helyet, véleményük mindig sokrétű, így döntéseik is alaposan átgondoltak.

— Mit tart legfontosabb úttörővezetői feladatának?

— Azt, hogy megfelelően tájékoztassam mindenről a gyerekeket. Ha ők mindenről tudnak, akkor cselekedni is tudnak. Éppen ezért hozzuk létre a közeljövőben politikai vitakörünket. Havonta egyszer aktuális kérdésekről beszélgetünk, érdekes, közismert, tekintélyes emberekkel találkozunk. Emellett nagyon fontos teendőmnek tartom, hogy az úttörők vállalkozó, kezdeményező kedvét ébren tartsam, különböző ötletekkel tápláljam, ösztönözzem.

*

A képviselőnő mindennap a katedrára lép. S miközben számon kéri tanítványaitól a korábban tanultakat, egy kicsit ő maga is számot ad egész életéről, mindarról, ami méltóvá tette, hogy városát, úttörőcsapatát képviselje a parlamentben, számot ad azokról az alkotó évekről, amelyek ismertté tették Csongrádban már korábban is, akkor, amikor még nem volt országgyűlési képviselő.

Bőcs Ferenc

Fotó: Szalay Béla

RÁD MEGYÉBEN JÁRTUNK • CSONGRÁD MEGYÉBEN

CSONGRÁD MEGYÉBEN JÁRTUNK

SZOLGÁLATBAN

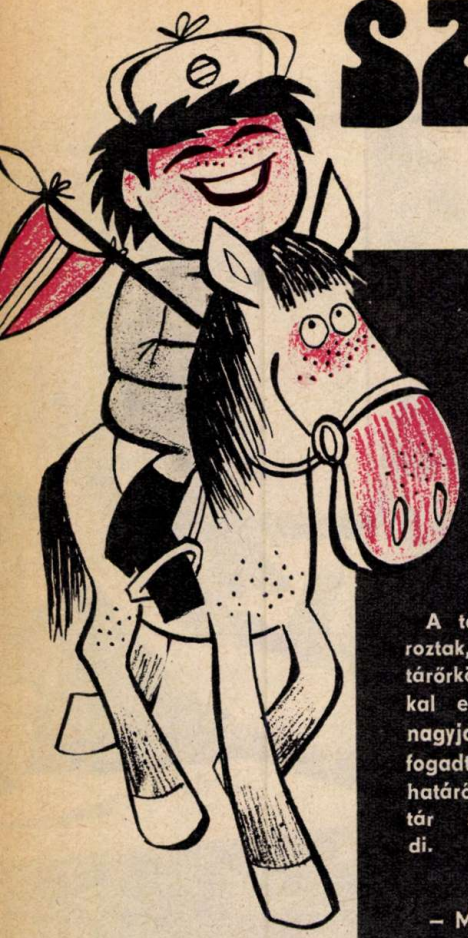

Az úttörőgárda alig néhány hónapja alakult meg. Ez a rövid idő is elegendő volt ahhoz, hogy a honvédelmi jellegű szakkörök tevékenysége újabb lendületet kapjon, felfrissüljön. Erről győződtünk meg Csongrád megyében is, ahol egy úttörő-határőr és egy úttörőmunkásőr egységet látogattunk meg.

A tanácsülésen úgy határoztak, hogy Röszkéből határőrközség lesz. Nem sokkal ezután a falu aprajanagyja ünnepélyes esküvel fogadta meg, hogy segít a határőrségnek, az államhatár sértetlenségét megvédi.

FURFANG

– Már 1959-ben foglalkoztunk azzal a gondolattal, hogy az itt élők, felnőttek és gyerekek egyaránt segíthetnének a határőröknek – mosolyog Bakacsi Géza, a röszkei általános iskola igazgatója, a Szeged járási Horváth Pál Úttörőgárda Határőr Zászlóalj parancsnoka. – Akkoriban ötletszerűen tevékenykedtünk, ha gyanús személyt láttunk, értesítettük az őrsöt. A legfurfangosabbak természetesen a gyerekek voltak.

(Három kerékpáros kerekezik az úton. Márki Pistának, a tizenkét éves úttörőnek feltűnik, hogy a férfiak tanácstalanul nézelődnek jobbra-balra.

– Keresnek valamit?

– Idevalósi vagy?

– Igen.

– Akkor biztosan tudod, hogy merre van a határ.

– Tudom hát, meg is mutathatom.

A Paprika-csárdánál a felnőttek megállnak.

– Harapunk valamit. Várjál meg.

– Jó.

Alighogy eltűnnek az ajtó mögött, Pista villámgyorsan lecsavarja a kerékpárok szelepsapkáit, kihúzza a szelepeket, aztán rohan a határőrsre.

A három férfi elégedett mosollyal lép ki a csárdából. De arcukról egy szempillantás alatt lehervad a vigyorgás.

Egy fiú helyett két határőr várja őket.)

ÉBERSÉG

– Azóta már – folytatja Bakacsi Géza –, sokkal módszeresebben, szervezettebben dolgozik zászlóaljunk.

– Hogyan készülnek feladataikra?

– Az úttörőgárdista határőrök rendszeresen szemléken vesznek részt. Egy nyolckilométeres terepszakaszon többek között kispuskalövészetben, eszközszemlében, felderítésben, elsősegélynyújtásban, menetdaléneklésben vetélkednek.

– Az eszközszemle mit jelent?

– Az egyik ellenőrzési ponton egy „kémtáskát" kell vallatóra fogniuk a gyerekeknek. Ebben a táskában egyebek között tőr, térképtáska, külföldi cigarettásdoboz, külföldi pénz, megcímzett boríték, tolvajkulcs, gyufa van. A következő állomáson több felnőtt várakozik. Köztük van a határsértő, őt kell felismerniük az előző állomáson látott tárgyak valamelyikéről. Például az egyikük olyan márkájú cigarettát szív, mint az előző állomáson látott doboz. Jó megfigyelőképesség kell ehhez. Ezzel is éberségre igyekszünk nevelni úttörőinket, persze a túlzott éberségből gyakran derűs kalandok születnek.

(Tekintélyes külsejű férfi nézelődik a röszkei főutcán. Láthatóan eltévedt. Egy fiút szólít meg:

– Nem tudod, hol találom az iskolát?

– Dehogynem, én is odamegyek, tessék velem jönni.

Némán ballagnak.

A határőrsre.

Az ügyeletes kérdőre vonja a férfit:

– Mit keres itt? Igazolja magát!

A férfi meghökkenve válaszol:

– Megyei szakfelügyelő vagyok, óraellenőrzésre jöttem.

A fiú égő füllel iszkol kifelé.)

KEZDŐK – HALADÓK

Huszár Imre határőrfőhadnagy a röszkei őrsparancsnok-helyettes, büszke az ifjú határőrökre.

– Községünkben kezdő és haladó úttörőgárdista határőrök vannak. Az ötödik és a hatodik osztályosok a kezdők. Jelszavuk: „Tettekkel bizonyítom, hogy szeretlek, hazám!" A hetedik-nyolcadik osztályosok a haladók. Az ő jelszavuk: „Ifjúgárdista leszek".

– Jó együtt dolgozni a gyerekekkel?

– Nagyon jó. Érdeklődőek, szemfülesek, az előadásaink, bemutatóink mindig népszerűek, nyugodtan mondhatom, sikeresek. És amit elméletben megtanultak, azt nagyszerűen alkalmazzák a gyakorlatban is. Eddig már nyolc határsértőt lepleztek le.

Huszár Imre határőrhadnagy jó barátja a röszkei úttörőgárdista határőr-úttörőknek

A határőrök gyakorlati bemutatója nagy sikert arat az úttörők között

Négyesben. A határőr járőrök szolgálatát „elválaszthatatlan társaik" segítik.

MIÉRT VAGY MUNKÁSŐR?

Több, mint egy évtizeddel ezelőtt a hódmezővásárhelyi Zalka Máté Általános Iskola úttörői és a város munkásőrei egymás felé nyújtották a kezüket. Azóta már karjukat egymás karjába fűzve élnek, dolgoznak.

FORRÁS

Vörös Jolán, a 7./a osztályfőnöke így meséli el röviden a munkásőr raj megalakulásának történetét:

— Néhány diákunk szülei munkásőrök voltak, ők javasolták, hogy időnként látogassunk el a foglalkozásaikra, ünnepségeikre, színesítsük irodalmi műsorokkal. Virág Ferenc, az akkori munkásőrparancsnok kezdeményezésére kezdtek patronálni minket. Mindez 1966 januárjában történt.

CÉLZÓKÉSZÜLÉK

Horváth Rózsi, az úttörőmunkásőr alegység választott vezetője már a jelenről mesél.

— Tavaly vettünk részt először a megyei szemlén. A hatodik helyet szereztük meg, de volt ennél szebb helyezésünk is. Tóth Flóri nagyszerűen szerepelt a légpuska lövészetben, az első helyen végzett. Pedig nagyon nehéz volt, igaz Flóri? — fordul a győztes felé — hiszen bukó alakra kellett célozni.

Flóri nem a szavak embere, némán bólint. Igaz is, aki helyett a tettei beszélnek, az minek fecsegjen.

— Hogyan tanultatok meg célozni?

— A munkásőröktől kaptunk egy célzókészüléket — feleli Tóth Sanyi és máris veszi elő az ördöngös masinát.

— Miért lettél munkásőr?

— Tetszett a felnőtt munkásőrök felelősségteljes munkája. Így akarok élni én is.

BIZONYÍTVÁNY

— Ti mit adtatok a munkásőröknek?

— Nem tudom, ide illik-e — szólal meg pillanatnyi habozás után Kaszás Pista —, mindenesetre elmondom. Megtanítottunk írni egy idős bácsit. Az első osztály anyagával kezdtük, hetente háromszor jártunk hozzá, leckéket adtunk neki. Nagyon szorgalmas volt, és amikor már kezdett belelendülni az írásba, ezt mondta nekünk:

— Tudjátok gyerekek, most, vén fejjel jöttem rá, hogy nemcsak a géppisztoly lehet erős fegyver, hanem az írás is.

— És bizonyítványt kapott-e tőletek?

— Nem.

A bizonyítványt tulajdonképpen önmagukról állították ki a hetedik á-sok.

Méghozzá olyan bizonyítványt, amire joggal büszkék lehetnek.

Bőcs Ferenc
Fotó: Szalay Béla

KULTURÁLIS MAGAZIN

CSONGRÁD MEGYÉBEN JÁRTUNK • CSONGRÁD MEG

Csongrád megyében született és Szegeden jelenik meg a Pajtás egyik testvére: a Magyar Úttörők Szövetségének irodalmi, művészeti, kulturális folyóirata, a Kincskereső. Először főiskolai kiadvány volt. Negyedik éve országos folyóirat. A szerkesztőség a gyerekkönyvtár közvetlen szomszédjában, vele egy folyosón van. Itt kerestem meg a lap szerkesztőit.

– Az a célunk, hogy megszerettessük az úttörőkkel az irodalmat – mondta Deme László főszerkesztő. – Egy kicsit jellemző ránk a szomszédságunk a gyermekkönyvtárral. A kötelező olvasmányok mellé igyekszünk friss, mai irodalmi válogatást adni. Olyan anyagot, amit értenek, magukénak érezhetnek a gyerekek.

– Van-e közvetlen kapcsolatuk az olvasókkal?

– Barátokat elsősorban a folyóirat segítségével szerzünk. Pályázatokat hirdetünk, Kincskereső-klubokat, irodalmi szakköröket látogatunk, szerkesztőségi beszélgetéseket szervezünk, levelezünk és igyekszünk minden jelentősebb úttörő esemény megünneplését irodalmi anyaggal segíteni. Már megindult idei, zánkai Kincskereső-táborunk szervezése, ahová folyóiratunk barátait, pályázataink győzteseit hívjuk meg.

– Kik írják a Kincskereső verseit, elbeszéléseit?

– Már minden ma élő jelentősebb magyar költőtől és elbeszélőtől közöltünk írást, sőt, egyre több olyan művet kapunk tőlük, amit egyenesen nekünk írtak. Van két állandó fordítónk, ők a külföldi ifjúsági írók műveit ültetik át magyarra, mivel a világ gyermekirodalmából is elég sok szemelvényt adunk.

– Irodalmi anyagokon kívül mit olvashatunk még a Kincskeresőben?

– Foglalkozunk más művészeti ágakkal, népművészettel, népi hagyományokkal, zenével. Adunk játékleírásokat, humort, rejtvényt, sőt évente egy-két válogatást gyermekalkotásokból is.

A Kincskereső évente kilenczer jelenik meg. Olvassátok, használjátok, sokat segít a tanulásban, az olvasás megszeretésében. (Gebri)

VENDÉGSÉGBEN A KINCSKERESŐNÉL

SÁNDORFALVI CITERÁSOK

A falu nem Sándor bácsi után kapta a nevét, de Budai Sándor bácsinak köszönhető, hogy híressé vált a sándorfalvi citerazenekar. A hatvanéves népművész nem ismeri a fáradtságot: hangszert készít, felnőtt zenekart, gyerekzenekart vezet, sok országban megfordul egyedül is, zenekarral is, és ha van Dél-Magyarországon valahol egy nagyobb esemény, a sándorfalvi citerások nélkül nehezen múlik el.

A 2029-es számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat citerazenekara hat éve alakult, azóta már három nemzedék „repült ki", hiszen mindig van egy tartalékcsapat is, őket valamelyik „öreg fiúra" bízza Sándor bácsi. A mostani utánpótlás csapatot Gulyás Feri vezeti, aki 1973-ban volt az akkori aranyérmes úttörőegyüttes tagja. A fellépő, „utazó" csoporttal találkoztunk. Jártak már Szegeden, Budapesten, Jugoszláviában, Franciaországban, láthattuk őket a tévében.

És hogy ki lehet tagja a fellépő együttesnek? A válasz mindenki előtt világos Sándorfalván: aki a legszebben citerázik és énekel, akinél nincs baj a tanulással, és aki jól beilleszkedik a közösségbe.

Nagyon szeretnek zenélni. Így aztán nem utasítanak visszasza semmilyen meghívást, ha idővel győzik.

ÉBEN

EGYÜTT A SZÉPÉRT

A hódmezővásárhelyi Kiss Lajos Általános Iskola kerámia szakkörét kerestem, de annál sokkal többet találtam. Valójában semmi különös dolog sem történik náluk, csupán annyi, hogy az úttörőcsapat munkájában mindenütt jelen vannak a „gyáriak". Az iskola névadójának Kiss Lajos néprajztudósnak a tiszteletére a gyerekek rendkívül gazdag néprajzi anyagot gyűjtöttek össze, az Alföldi Porcelángyár szocialista brigádjai viszont kiállítási területté alakították az iskola folyosóit. Az úttörőcsapat kerámia szakkört alakított, a gyáriak agyaggal, égetéssel siettek segítségükre, sőt a tizenöt szakkör irányítását Orosz Mária iparművészre, Kiss Ildikó és Percz Zoltán keramikus ipari tanulókra bízták.

És mit várnak cserébe a gyáriak a gyerekektől?... Készítsenek valami szépet, szeressék meg az agyagot, alakítsák, formálják szívük szerint, mert márciusban a gyár klubjában kiállítást szeretnének rendezni a gyerekek munkáiból. A segítség jólesik, az ilyen viszonzás kellemes kötelesség. (G—W)

CSONGRÁD MEGYÉBEN JÁRTUNK

NYELVŐRSÉGEN

MI, ŐZŐK...

Szomorú gyerekarcot ritkán lát az ember a Csillebérci Nagytáborban. Én a nyáron mégis találkoztam egygyel. Azt mondta, hogy azért kedvetlen, mert a többiek kicsúfolják a beszédéért. „Te mindent „Ö"-vel mondasz, te, te ‚mög'-ös!" — jegyezték meg néhányan. Mire ő: „Hát töhetök én róla, hogy a mi falunkban mindön embör így mondja?!" — kezdte magyarázni, majd ekként folytatta: „Mögkérdözték, hogy én mivel kezdöm a napot. Elmondtam, hogy röggel jó korán fölkelök, mögmosom az arcomat, aztán röggelizök. Miután édösanyám elmögy a szövetkezetbe, én is elindulok az iskolába és ott engödelmesen figyelök az órán." Nyúlfarknyi hallgatás után ennyit tett hozzá: „Hát... ezért vagyok én itt... ‚mög'-ös."

Megnyugtattam. Ezért nem érdemes szomorkodni. Mint ahogy a közmondás tartja: Minden csoda három napig tart. Én is „hasonló cipőben jártam" annak idején, amikor fölkerültem a szerkesztőségbe. Makói születésű vagyok, így hát elég sok „e"-t változtattam „ö"-vé. Akivel csak szóba álltam, azonnal megjegyezte: „Hogy te mennyire őzöl!!!" Gergely Márta, a szerkesztőm, megkérdezte tőlem: „Te, ugye tanítottál? Mondd, milyenek voltak a tanítványaid?" Így válaszoltam: „A gyerökök? Engödelmesek voltak." Mikor meghallotta, fölnevetett: „Jaj, de szépen mondtad! Rémes ez a tengernyi „e"! Mint a kecskemekegés.

A köznyelv az elfogadott nyelv, az ország nyelve. És ez így jó. Tudjuk ezt mi is, akik valamelyik tájnyelvet beszéljük. Én már első osztályos koromban is tudtam, hogy amit „embör"-nek mondok, azt úgy írom le: „ember". Így van ezzel mindenki. Szeretjük a köznyelvet. Hát éppen ezért próbálunk belecsempészni egy-egy „ö"-t. Például: olyan jólesik hallani, ha mondjuk egy pesti ember is „fölszabadulás"-t mond, és, hogy a fiát „fölvették" az egyetemre.

Gondolom, így gondolkoznak a más nyelvjárásbeliek is. Persze félre ne értse senki: nem akarjuk mi megváltoztatni a köznyelvet. De ha egy picit is szebbé tehetjük, nem haragszik érte senki sem.

Füleki János

MIT faragsz?

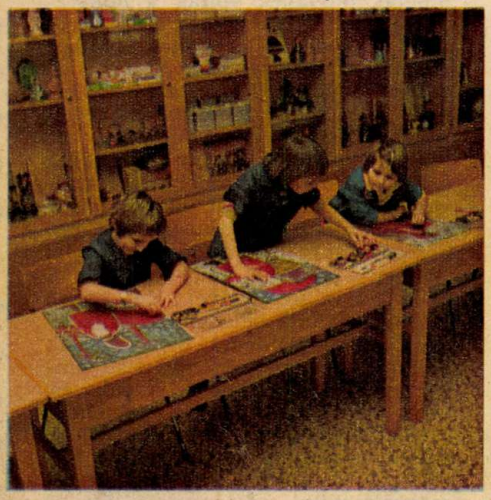

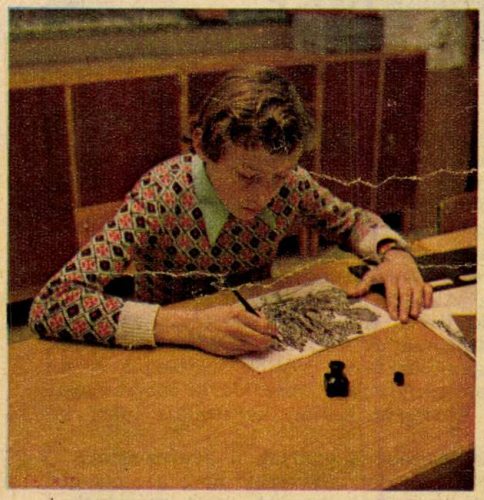

Ha az ember belép a makói Kun Béla Általános Iskola kapuján, azonnal akad látnivalója: a falakon bekeretezett gyerekrajzok, lemezdomborítások, tűzzománcok, a vitrinekben kerámiák, batikok, a falak szögletében, a lépcsőfordulókban kisebb-nagyobb fából faragott szobrok.

— Az a véleményem — mondta Irénke néni (dr. Karsai Andrásné) —, hogy a gyerekek keressék meg azt az alkotási módot, amelyik legjobban tetszik nekik, amiben legszebb eredményt tudnak felmutatni, hogy az alkotás örömért dolgozzanak.

Ezért van tele az iskola gyerekalkotásokkal, ezért nem lehet tudni, hogy a KISZ KB Vörös Selyemzászlajával kitüntetett 2151-es számú II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat képzőművész szakkörének hány tagja van. Irénke néni három csoportot tart nyilván: az óvodás-kisdobos szakkört harminc, az úttörőt huszonöt körüli létszámmal és a „fás-rezeseket", akik nyolcan vannak. Ők már szinte teljesen önállóan dolgoznak — mindig, amikor a tanulás engedi, amikor szabad a műhely.

A gyermekalkotások mennyisége és szépsége hosszú évek lelkes és kitartó pedagógiai munkájáról tanúskodik. Az elismerés, a siker sem maradt el! Pásztor Csaba hetedikes úttörő például Finnországból hozta el a Gyermekgrafikusok III. díját és megjárta Zánkát, ahonnan két aranyokleléssel tért haza. A szakkörök munkái állandóan úton vannak. Most Indiába és Kubába küldtek anyagot. Törökországban és Bulgáriában szereztek aranyérmet, itthon pedig az Alkotó Ifjúság pályázaton az Oktatási Minisztérium Nívó-díjával tüntették ki a szakkör munkáit. Ami viszont már Irénke néninek is igen nagy elismerés, szakkörei számára feladatokat kapott az UNESCO vizuális kísérleteiben.

Munka közben figyeltem, kérdezgettem a gyerekeket: mit tervezel, mit faragsz, mit festel? Ahány válasz, ahány gyerek, annyiféle gondolat keresett kifejezési formát a rajzban, a fában, az agyagban.

Gebri Antal
fotó: Wagner Margit